

CREDINȚA STRĂBUNĂ

REVISTĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ALBA IULIEI ♦ Anul XXIX ♦ Nr. 4 (397) ♦ APRILIE 2019

◆ Plimbare prin Bizanț (VIII) Mănăstirea Studion

În partea de sud a vechiului Constantinopol, aproape de țărmul mării și de Poarta de Aur, se pot vedea ruinele celei mai vechi mănăstiri din oraș, Mănăstirea Studion sau Mănăstirea Studiților.

» Pagina 4

◆ Ajunul Sângeorzului în viața satului românesc

Ajunul cinstirii Sfântului Mare Mucenic Gheorghe este o zi aparte, care poartă mai multe denumiri în popor, în funcție de cele mai reprezentative ritualuri care au loc acum.

» Pagina 5

◆ Din viața Eparhiei

- Slujba de sfințire a drapelului de luptă al Inspectoratului de Jandarmi Județean Alba
- Părintele Teofil Părăian, evocat în parohia Sighișoara VII
- Acțiune de voluntariat, în protopopiatul Sebeș
- Conferințe duhovnicești, în Alba Iulia

Paginile 2-3

◆ Varia

- Părintele Doru Gheața, vocea de aur din Cetatea Marii Uniri
- Un sigiliu de lut din timpul regelui biblic Iosia a fost descoperit în Ierusalim
- Sfântul Cuvios Grigorie Sinaitul
- Vechiul obicei cunoscut sub denumirea de „Armindenii” este respectat în satele românești

Pagina 7

Concursul Național Catehetic *Hristos: sufletul satului meu*, în Arhiepiscopia Alba Iuliei

În contextul Anului omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari), la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a organizat Concursul Național Catehetic *Hristos: sufletul satului meu*, care se adresează copiilor aparținând grupelor catehetice din parohiile înscrise în Programul Național *Hristos împărtășit copiilor*, preoților coordonatori de grup catehetic, profesorilor de religie și altor educatori creștini. Concursul își propune să evidențieze frumusețea satului românesc, în trecut și în prezent, tradiția și portul popular, unitatea de credință și de neam în țara noastră, păstrate prin preoți, învățători, primari gospodari și oameni vrednici din mediul rural. Conceptul, calendarul de activități, datele de organizare și implementare ale proiectului catehetic s-au realizat prin intermediul Sectorului teologic-educational al Patriarhiei Române.

În Arhiepiscopia Alba Iuliei, concursul s-a desfășurat în cele zece protopopiate ale Eparhiei din județele Alba și Mureș, sub coordonarea Biroului de cateheză parohială. S-au înscris în competiție 30 de grupuri catehetice parohiale și școlare: parohia Ampoița (protoieria Alba Iulia), parohiile Band, Cristești și Râciu (protoieria Târgu-Mureș), parohiile Aiudul de Sus și Noșlac

(protoieria Aiud), parohiile Bistra Mureșului, Vătava și Rușii-Munți (protoieria Reghin), parohiile Biia, Blaj II, Feisa, Crăciunelul de Jos, Bucerdea Grânoasă (protoieria Blaj), parohiile Saschiz, Daneș, Albești (protoieria Sighișoara), parohiile Săliște, Cut, Săsciori, Șugag II (protoieria Sebeș), parohiile Dâmbu, Zau de Câmpie și Liceul Tehnologic nr. 1 Luduș (protoieria

Luduș), Liceul „Horia, Cloșca și Crișan” Abrud, Școala Gimnazială Câmpeni, Liceul Tehnic Câmpeni, Liceul „Lazăr Chirilă” Baia de Arieș (protoieria Câmpeni) și parohiile Târnăveni II și Bobohalma (protoieria Târnăveni).

În urma evaluării portofoliilor la nivelul fiecărui protopopiat, au fost transmise către Centrul eparhial cele mai bune lucrări realizate

de către tinerii participanți. Din dorința Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu de a-i stimula și felicita pe cei implicați în acest concurs național anual, joi, 18 aprilie 2019, în Sala „Sfântul Ierotei” a Reședinței arhiepiscopale, a fost organizată o frumoasă expoziție cu lucrările înscrise în concurs. Însoriți de părinții parohi și de profesorii coordonatori, tinerii reprezentanți ai grupurilor catehetice câștigătoare au fost prezenți la Alba Iulia pentru a lua parte la festivitatea de premiere. În deschiderea evenimentului, Ierarhul nostru le-a adresat participanților un cuvânt duhovnicesc despre importanța implicării în activitățile parohiale și despre lucrarea continuă a virtuților evanghelice. În continuare, au fost vernisate exponatele realizate de tinerii noștri, după care au fost premiați pentru efortul lor. Toți participanții au primit din partea Părintelui Arhiepiscop Irineu câte o icoană cu Mântuitorul Iisus Hristos și câte o cârtică cu conținut spiritual. Echipele care s-au clasat pe locul I (parohia Săliștea – Alba și Band – Mureș) vor reprezenta Eparhia noastră la București, în ziua de 21 mai, cu prilejul hramului Catedralei Patriarhale.

Pr. Oliviu Botoi

Cuvântul Ierarhului

Pastorală la Învierea Domnului

Iubiți fii duhovnicești,

Hristos a înviat!

Înviind „a treia zi, după Scripturi” (I Cor. 15, 4), Mântuitorul nostru Iisus Hristos a confirmat, în mod concret, divinitatea Persoanei Sale și a lucrării Sale. Încredințați de acest adevăr fundamental, noi prăznuim, an de an, „Paștile cele de taină, care sfințesc pe toți credincioșii”. Totodată, prin acest praznic luminos, ne împărtășim de apa cea vie a credinței mântuitoare care țâșnește „nu din piatră stearpă făcută cu minuni, ci din izvorul nesticăciunii, cel izvorât din mormântul lui Hristos”, cum ne grăiește o cântare pascală.

În această aleasă și sfântă zi, preamărim minunea Învierii Domnului, cu voioșie și cu evlavie, având convingerea că, din zorii acelei Duminici memorabile când Iisus a ieșit din mormântul Său, nu moartea, ci viața stăpânește. Din acest motiv, exclamăm cu entuziasm: „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru ea” (Ps. 117, 24). Învierea lui Hristos este evenimentul fără pereche în istoria omenirii, fiindcă – așa cum afirmă Părintele Dumitru

Stăniloae – „importanța ei întrece, în mod absolut, tot ce se întâmplă și se poate întâmpla în univers”.

Dreptmăritori creștini,

În primul rând, Învierea Domnului este importantă pentru că *tirania cruntă a morții a fost spulberată*. Precum în moartea noastră se arată ultima consecință adusă nouă de păcatul original, așa în învierea trupului asumat de Hristos se arată înlăturarea ultimei manifestări a puterii păcatului asupra omului. „El, Care este începutul celor adormiți, Se face întâi născut din morți, pentru ca să deschidă trupului drumul învierii”, precum arată Sfântul Grigorie de Nyssa. Dacă moartea a acoperit cu o lipsă de sens întreaga noastră viață, învierea a readus-o în lumină și această lumină s-a răspândit peste toate. Prin ridicarea Sa dintre cei morți, Iisus ne-a arătat că moartea, „cel din urmă vrăjmas” (I Cor. 15, 26), nu are ultimul cuvânt asupra vieții, drept pentru care putem striga: „Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul tău?” (I Cor. 15, 55). Moartea nu este punctul definitiv cu care se încheie viața de aici, ci doar o virgulă care desparte

cele două părți ale aceleiași fraze: viața de aici și viața de dincolo.

În al doilea rând, Învierea Domnului este importantă pentru că *întreaga creație freamătă de o viață nouă*. La bucuria Învierii, se asociază nouă, creștinilor, alături de oștile îngerești, însăși firea neînsușită, aceasta participând la slăvita biruință a Fiului lui Dumnezeu. O pace adâncă domnește acum pretutindeni, îngerii cântă în ceruri și oamenii, pe pământ, plini de bucurie, se îmbrățișează frățeste. În același timp, în atmosfera exuberantă a primăverii, toate clocotesc de viață, întreaga făptură necuvântătoare își exprimă, în felul ei, dorința de a scăpa de sub robia pieirii, pentru a se bucura de „libertatea mării fiilor lui Dumnezeu” (Rom. 8, 21). „Acum, valurile mării se îmbrățișează – zice Sfântul Grigorie Teologul –, iar norii se îmbrățișează cu raza soarelui, văzduhul cu vânturile, glia cu roadele sale. Acum, livezile se umplu de miresme și semințele incolțesc”. Credem aceasta, fiindcă Învierea este și trecere definitivă și totală de la moarte la viață a creației, care celebrează acest Paște minunat și eliberator.

În al treilea rând, Învierea Domnului este importantă pentru că, prin ea, *se inaugurează pentru om o existență nouă și eternă*.

Învierea cea de a treia zi este, prin excelență, praznicul vieții a cărei putere pășeste biruitoare, veac de veac, și se revarsă în veșnicie. Din clipa în care Hristos a părăsit mormântul Său, viața omului se descătușează de izolarea sa față de Izvorul etern al vieții și reintră în plinătatea ce i-o dă Dumnezeu, Dătătorul vieții. În creștinism, țința supremă spre care se îndreaptă credinciosul este dobândirea vieții viitoare, așa încât suntem datori să trăim viața de aici în armonie cu Creatorul și să o înobilăm cu roadele Duhului Sfânt (cf. Gal. 5, 22-23). Enunțând existența acestei vieți viitoare, creștinismul nu disprețuiește viața pământească, ci o socotește timp de pregătire pentru dobândirea mântuirii și fericirii veșnice, pentru împărtășirea totală din viața lui Dumnezeu Însuși. „Murind, să nădăjduim sigur că vom învia și vom viețui o viață desăvârșită și despărțită de toată moartea și de toată coruperea și ne vom înălța la ceruri și vom primi cinstea și slava cea întru Dumnezeu”, precum ne încredințează Sfântul Maxim Mărturisitorul.

» continuare în pag. 4

† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Sinaxarul lunii Aprilie

Sfântul Mucenic Sava de la Buzău

Sfântul Sava s-a născut într-o familie de buni creștini. Actul său de martirizare precizează că ar fi fost cantor sau dascăl în cadrul comunităților religioase ale eparhiei Episcopului got Ulfila, fiind ucenic și ajutor al preotului got Sansala din Dacia. Sursele religioase menționează faptul că era un om drept în credință, blând, smerit, cucernic, gata spre ascultare, liniștit și temperat în toate. În afară de îndrumătorul său duhovnicesc, preotul Sansala, evlaviosul Sava era apropiat sufletește și de preotul Gutticas, care păstora într-o cetate apropiată.

În anul 372, regele got Athanaric a ordonat persecuții aprige împotriva creștinilor din teritoriile controlate de goți. Episcopul Ulfila a reușit să se refugieze la sud de Dunăre, în Imperiul Roman, dar preotul Sansala și ucenicul său Sava au fost prinși și chinuiți pentru credința lor în Hristos. În cele din urmă preotul a fost eliberat, dar Sava a fost supus martiriului.

Chinuitorii săi, conduși de Atharid, fiul dregătorului got Rotheseu, l-au legat pe tânărul Sava și l-au purtat prin văile împădu-

rite care fuseseră arse de curând, prin cioturi ascuțite, biciuindu-l. Rănile de pe trupul mucenicului s-au vindecat însă peste noapte, ceea ce i-a înfuriat pe prigonitori, care l-au răstignit pe două osii. A doua zi, spre dimineață, a fost eliberat de către o femeie, dar Sfântul Sava a refuzat să fugă. Atharid l-a silit apoi să mănânce, împreună cu preotul Sansala, din carnea jertfită idolilor. La împotrivirea mucenicului și la mărturisirea credinței sale în Hristos ca singur Dumnezeu, i-a fost legat un lemn de gât și a fost aruncat în râul Buzău, găsindu-și sfârșitul astfel, „prin lemn și apă”, la vârsta de 38 de ani. Trupul său a fost găsit nevătămat de frații creștini și îngropat, cu cinstea cuvenită, într-un loc tainic, știut doar de ei. În anul 374, Sfântul Vasile cel Mare a dispus aducerea moaștelor în Capadocia, împreună cu descrierea martiriului Sfântului Mucenic Sava, într-o scrisoare adresată lui Bretanion, episcopul de atunci al Tomisului.

Sfântul Mucenic Sava de la Buzău este prăznuit, în cultul român ortodox, la 12 aprilie (deși apare alteori în dreptul zilei de 18 aprilie), iar conform calendarului romano-catolic, în 28 aprilie.

TRADIȚII ROMÂNEȘTI ÎN LUNA APRILIE

» continuare în pag. 5

Ajunul Sângeorzului în viața satului românesc

În luna aprilie, primăvara se instaurează complet și natura prinde viață prin copacii înfloriți, prin iarba înverzită și prin adierile calde de vânt. Tot în această perioadă, prăznuim cea mai importantă sărbătoare din istoria creștinătății, și anume *Învierea Domnului* sau *Sfintele Paști*, eveniment ce atrage de partea lui cele mai frumoase ritualuri și obiceiuri din viața satului românesc. Tot în luna aprilie, Biserica Ortodoxă îl prăznuiește pe Sfântul Mare Mucenic Gheorghe (23 aprilie), moment care marchează, pentru comunitățile rurale, începutul anului pastoral și tocmai de aceea, în perioada 21-24 aprilie, întâlnim o serie de obiceiuri populare care marchează renașterea acestui an pastoral. În multe dintre legende populare, Sfântul Gheorghe este văzut ca un „străjer al timpului”, fiindu-i încredințate cheile vremii și având capacitatea de a deschide sau de a închide anotimpul cald.

În tradiția populară, ziua de 23 aprilie, denumită în po-

por *Sângeorz*, este o sărbătoare veche, cu elemente preluate de la geto-daci, având semnificații multiple: augurale, agrare, pastorale și divinatorii. Trebuie menționat faptul că odată cu *Sângeorzul* se deschide și ciclul vegetațional și se consideră că de acum se inaugurează intrarea în anotimpul cald, ciclul ce se încheie în toamnă, de *Sânmedru* (adică pe data de 26 octombrie, când este sărbătorit de către Biserica Sfântul Mare Mucenic Dimitrie). După cum am spus și mai sus, complexitatea ritualurilor și a obiceiurilor de *Sângeorz* este mare și se extinde pe o perioadă de trei zile. Tocmai de aceea, în articolul de față ne ocupăm doar de semnificația zilei de 22 aprilie (*Ajunul Sângeorzului*), în viața satului românesc. Ajunul cinstirii Sfântului Mare Mucenic Gheorghe este o zi aparte, care poartă mai multe denumiri în popor, în funcție de cele mai reprezentative ritualuri care au loc acum: *Proorul Sfântului Gheorghe*, *Aleșul*, *Sângeorzul Vacilor* sau *Măcătoarea*.

LUNA APRILIE ÎN ISTORIE

2 aprilie 1939: La București, sub conducerea lui Cezar Petrescu, a apărut primul număr al revistei săptămânale „România literară”;

13 aprilie 1859: A fost recunoscută dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al Moldovei și al Valahiei;

19 aprilie 1849: A avut loc semnarea convenției ruso-turce de la Balta-Liman, care consfințea, pe plan diplomatic și internațional, înăbușirea Revoluției de la 1848, din Țările Române;

22 aprilie 1932: A fost adoptată *Legea pentru organizarea învățământului universitar* din România;

26 aprilie 1828: A început Războiul ruso-turc, la finalul căruia a fost semnată Pacea de la Adrianopol;

28 aprilie 1908: La București, s-a înființat „Societatea Scriitorilor Români”, sub președinția lui Cincinat Pavelescu;

30 aprilie 1848: La Blaj, pe Câmpia Libertății, a avut loc prima adunare politică a românilor din Transilvania.

Slujba de sfințire a drapelului de luptă al Inspectoratului de Jandarmi Județean Alba

Miercuri, 3 aprilie a.c., începând cu ora 12:00, în Piața Cetății din Alba Iulia, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu a fost prezent la manifestările dedicate Zilei Jandarmeriei Române. Cu acest prilej, Întăistătorul Eparhiei noastre a oficiat slujba de sfințire a drapelului de luptă al Inspectoratului de Jandarmi Județean „Avram Iancu” Alba și a rostit o alocuțiune cu prilejul împlinirii a 169 de ani de la

înființarea acestei instituții. La eveniment au luat parte reprezentanți ai tuturor structurilor Jandarmeriei, precum și numeroase oficialități centrale și locale.

Adresându-se celor prezenți, Arhipăstorul nostru a spus: „De câte ori aud imnul de stat al României și văd tricolorul românesc, inima mea freamătă de bucurie. Totodată, ea se umple de iubire față de glia străbună, dar și de iubire față de trecutul nostru, fără de care nu

este dragoste de țară, cum inspirat spunea poetul Mihai Eminescu. Imnul național și steagul tricolor ne cheamă să ne onorăm numele de creștin și de român. Așezați mereu sub stindardul crucii lui Hristos, să încercăm a fi harnici, buni, demni și onești, convingși că tot ceea ce facem în această viață pământească va avea ecou în veșnicie”.

Jandarmeria Română a fost înființată în 3 aprilie 1850, dată la care Grigore Alexandru Ghica, domn al Moldovei, a aprobat hotărârea Divanului Obștesc, semnând actul de înființare al acestei instituții. Potrivit Legii, Jandarmeria Română reprezintă „instituția specializată a statului, cu statut militar, componentă a Ministerului Administrației și Internelor, care exercită, în condițiile legii, atribuțiile ce îi revin cu privire la apărarea ordinii și liniștii publice”.

Claudiu Popa

Părintele Teofil Părăian, evocat în parohia Sighișoara VII

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, duminică, 7 aprilie a.c., în parohia Sighișoara VII, a avut loc un eveniment duhovnicesc cu totul aparte. Evenimentul, intitulat „Un program duhovnicesc recomandat de părintele Teofil Părăian”, l-a avut ca invitat special pe părintele Sabin Vodă, paroh al comunității Alba Iulia – Orizont, unul dintre ucenicii „părintelui bucuriei”, după cum era cunoscut marele duhovnic de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus.

După slujba Vecerniei, părintele Sabin Vodă a schițat parcursul vieții arhimandritului Teofil, cu accent pe forța interioară care l-a caracterizat și pe credința deplină

în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. În a doua parte a întâlnirii, credincioșii prezenți au putut urmări un scurt film în care părintele Teofil s-a prezentat prin propriile sale cuvinte. Astfel, biserica noastră s-a umplut de frumusețe și de generozitate.

Părintele Sabin a știut, apoi, să puncteze și să exemplifice, pe scurt, dar convingător, cele cinci aspecte ale programului de viață duhovnicească: frecventarea slujbelor Bisericii, rugăciunea personală zilnică, citirea din Noul Testament, practicarea rugăciunii lui Iisus și asumarea postului în zilele rânduite de Biserică. În acest context, a fost evidențiată importanța filiației duhovnicești, întrucât „fără duhovnic, nimeni nu poate avea viață

duhovnicească”. Evocarea câtorva cuvântări memorabile ale părintelui Teofil a fost cea mai potrivită încheiere a pledoariei pentru împlinirea programului sugerat.

Această întâlnire de suflet a îmborsărit în toți, preoți și credincioși, forțele duhovnicești și a înnoit hotărârea de a urma calea credinței în toate aspectele vieții de zi cu zi. Evenimentul se dorește a fi continuat de o serie de cinci cateheze pe care parohia Sighișoara VII le va organiza în perioada următoare și în cadrul cărora vor fi detaliate cele cinci direcții ale programului duhovnicesc propus de părintele Teofil Părăian.

Pr. Mircea Fusaru

Activități cu tinerii, în orașul Ungheni, protopopiatul Târgu-Mureș

In perioada Postului Sfintelor Paști, în protopopiatul Târgu-Mureș, au continuat manifestările legate de *Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)*. Astfel, joi, 11 aprilie a.c., cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, și cu sprijinul părintelui protopop Olimpiu Zăhan, a avut loc, la Casa de Cultură din orașul Ungheni, o întâlnire de suflet a tinerilor din parohiile din localitate și împrejurimi.

Evenimentul, intitulat „Veșnicia s-a născut la sat”, l-a avut ca invitat special pe părintele Sebastian Zăhan, preot al parohiei „Învierea Domnului” din municipiul Câmpia Turzii, care a fost prezent și în anii trecuți în mijlocul tinerilor din Ungheni.

Având în vedere că ne aflăm în perioada Postului Mare, părintele Sebastian Zăhan le-a vorbit celor prezenți despre importanța Sfintei Taine a Spovedaniei, respectiv despre modul în care tinerii pot să își elibereze sufletele de remușcări și

de regrete prin mărturisirea păcatelor în prezența preotului duhovnic. În continuare, grupul de elevi „Andantino”, dirijat de doamna profesoară Diana Gabriela Suci, alături de eleva Iulia Suci, au interpretat cântece și pridesne specifice perioadei liturgice în care ne aflăm.

Această întâlnire a fost organizată de către Grupul de Inițiativă pentru Tineret al Protopopiatul Ortodox Târgu-Mureș, în colaborare cu parohia Ungheni II (păstorită de părintele Iulian Suci), Școala Gimnazială „Emil Drăgan” din localitate (director: prof. Lilianna Ghirca) și Primăria orașului Ungheni (primar: Victor Prodan). La eveniment au luat parte numeroși elevi, preoți și profesori de Religie din parohiile Ungheni I, Ungheni II, Cerghid, Cerghizel, Vidrașău, Cristești, Morești, Sânpaul, Chirileu, Cipău, Valea Izvoarelor, Șumuștelnic și Tirimia.

Pr. Horațiu Sita

Activități sportive și jocuri interactive pentru copiii din Ocna Mureș și Vama Seacă, protopopiatul Aiud

Aproximativ 140 de copii de la Așezământul social „Sfântul Mucenic Ciprian” din Ocna Mureș, de la Centrul de zi pentru copii „Sfântul Ierarh Nectarie” din Vama Seacă și de la Școala Gimnazială „Lucian Blaga” din Ocna Mureș au participat, la sfârșitul săptămânii trecute, la activitatea recreativă „Veniți, copii, e primăvară!”. Acțiunea a fost organizată de către Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia – Filiala Ocna Mureș, prin Așezământul social „Sfântul Mucenic Ciprian”, și a avut ca scop dezvoltarea unor aptitudini speciale, cum ar fi antrenarea copiilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, dar și fructificarea talentelor personale. Timp de câteva ore, au avut loc diverse activități sportive, jocuri interactive și desene pe asfalt. Dintre activități, amintim: „ștafeta combinată”, „mașina cu călători”, „zebra buclușă”, „careul magic”, „eșarfa călătoare” sau „mingile săritoare”.

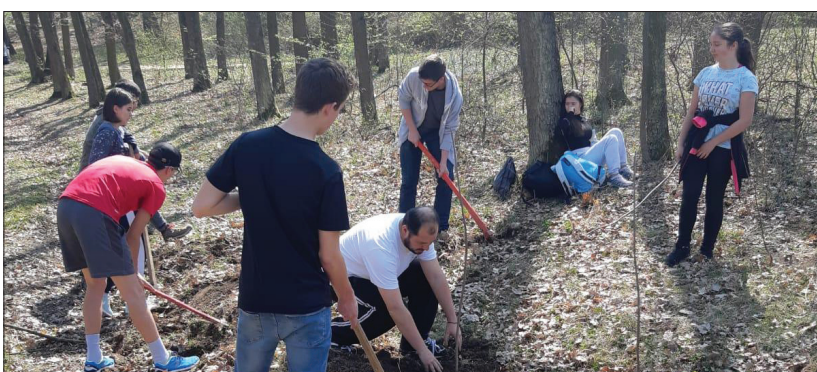
Referitor la activitățile derulate, domnul Ciprian Orga, coordonatorul Așezământului social „Sfântul Mucenic Ciprian” Ocna Mureș, a precizat următoarele: „Sufletele copiilor au fost cuprinse de o bucurie nemărginită. Sperăm ca prin activitățile pe care le derulăm să modelăm sufletele lor, astfel încât să-i pregătim să devină adevărați ostași ai lui Hristos. Privindu-i cât de fericiți au fost, mi-au venit în minte cuvintele Domnului Iisus: «De nu veți fii ca și copiii, nu veți moșteni Împărăția cea gătită vouă!». Întreaga echipă de proiect implicată a fost pentru mine la superlativ: copii, cadre didactice, pedagogi și părinți ai copiilor prezenți. Mulțumesc învățătorilor Lidia Toader, Monica Turcu, Sorin Turcu, Elena Cărunta, Ani Gligor, părintelui Bogdan Șalariu, asistentei medicale Alina Gligor, referentului de specialitate Liana Stoica, precum și partenerilor – Primăria Ocna Mureș și Poliția Ocna Mureș”.

Cadrele didactice prezente la acest eveniment au fost un exemplu pentru elevii lor datorită implicării în buna organizare a evenimentului și participării la jocurile interactive. „Copiii sunt primăvara vieții. O zi cu ei te încarcă pozitiv, te motivează, îți dă speranță. Ziua de azi a fost una de apropiere sufletească, de bucurie și de speranță. Mulțumiri organizatorilor și participanților”, a spus doamna învățătoare Monica Turcu. Pe lângă activitățile sportive și jocurile interactive la care au luat parte, copiii au dansat și s-au distrat alături de mascotele Mickey, Minnie și Donald. „Pentru mine a fost o zi cu multă mișcare și bucurie. Ne-am pregătit pentru «Școala Altfel», care are loc înainte de sărbători”, a spus Ștefania Sanislav, elevă în clasa a IV-a.

La finalul activității, toți copiii participanți au fost serviți cu apă, suc și dulciuri, iar echipa de proiect a primit diplome de participare din partea organizatorilor. Activitatea recreativă „Veniți, copii, e primăvară!” a fost organizată în parteneriat cu Primăria orașului Ocna Mureș, Poliția orașului Ocna Mureș, Casa de Cultură „Ion Sângereanu” din localitate, Școala Gimnazială „Lucian Blaga” din Ocna Mureș, Asociația „Pro copilăria” din Ocna Mureș și Centrul de zi „Sfântul Ierarh Nectarie” din Vama Seacă.

 Pr. Nicolae Ignat

Acțiune de voluntariat, în protopopiatul Sebeș

Sâmbătă, 6 aprilie a.c., la invitația Grupului de Inițiativă pentru Tineret din cadrul protopopiatului Sebeș, un număr de 20 de tineri liceeni, printre care și doi elevi germani (aflați într-un schimb de experiență în urma unei colaborări pe care Co-

legiul Național „Lucian Blaga” din Sebeș o realizează cu Colegiul din orașul Haan), însoțiți de părintele protopop Ionel Arsu și de părintele Alin Matei, au participat la o acțiune de voluntariat ce a constat în plantarea de arbuști în zona „Pădurea Mare” din Sebeș.

Drumul de câțiva kilometri a fost parcurs de tineri pe biciclete, urmând ca la destinație să fie întâmpinați de reprezentanți ai Ocolului Silvic Sebeș, care le-au explicat succint importanța procesului de reîmpădurire în menținerea echilibrului în natură, precum și modul în care se face plantarea unui copac. Ziua s-a încheiat cu câteva discuții și impresii pe marginea activității. Ca urmare a desfășurării acestei activități, se cuvin mulțumiri Ocolului Silvic Sebeș pentru disponibilitatea și amabilitatea de care a dat dovadă, dar și tinerilor, care sunt așteptați cu drag și la următoarele activități dedicate lor.

 Pr. Mihai Cordea

Concert de pricesne, în parohia Șerbeni, protopopiatul Reghin

La jumătatea Postului Mare, perioadă cu o încărcătură duhovnicească aparte, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, în parohia Șerbeni, protopopiatul Reghin, a avut loc a treia

ediție a concertului de pricesne „Cu noi este Dumnezeu!”. Acest eveniment deosebit a avut loc după săvârșirea Tainei Sfântului Maslu, în biserica parohială, de către un sobor de 10 preoți, în prezența a numeroși credincioși dreptslăvitori.

Invitații speciali ai acestui eveniment au fost interpreții de muzică populară Ciprian și Mihaela Istrate și membrii Cvintetului „Anatoly” din Brașov. De asemenea, alături de aceștia, s-au aflat soliști: Mădălina Mureșan, Cosmin Cătlărlă, Dorina Iuliana Oprea, Bianca Adelina Pop, Amalia Cengher, Eusebiu Pașcanu, Nectarie Pașcanu, dar și corul de tineri al parohiei Șerbeni. Ca urmare a deosebitelor cântece interpretate de către numeroșii invitați, sufletele celor prezenți în locașul de închinare au vibrat de emoție sfântă. În acest sens, ne propunem ca și în viitor să realizăm astfel de evenimente duhovnicești, spre slava lui Dumnezeu.

 Pr. Daniel Pașcanu

Evenimente

Conferințe duhovnicești, în Alba Iulia

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR) – Filiala Alba Iulia a organizat, în perioada Postului Sfintelor Paști, o serie de conferințe deosebite. La prima întâlnire duhovnicească, a fost prezent părintele Vasile Ioana, slujitor la biserica „Sfântul Nicolae – Dintr-o zi” din București, care a susținut conferința intitulată „7 trepte spre fericire în cuplu”. În debutul conferinței, părintele Oliviu Botoi, Consilier cultural în cadrul Arhiepiscopiei Alba Iuliei, a transmis cuvântul de binecuvântare al Părintelui Arhiepiscop Irineu, după care a adresat mesajul de bun venit părintelui Vasile Ioana, invitatul special al întâlnirii. În continuare, părintele Vasile a realizat o prezentare captivantă și dinamică a șapte trepte, respectiv a șapte „idei-fortă” sau aspecte, care pot constitui veritabile temeuri ale unei vieți ferice în familie. Partea a doua a întâlnirii a fost rezervată unei sesiuni de întrebări, în cadrul căreia părintele Vasile Ioana a oferit diferite răspunsuri și sfaturi celor prezenți.

Cea de-a doua conferință duhovnicească, intitulată „Rolul istoric și destinul neamului nostru la cumpăna dintre milenii”, a fost susținută de către părintele Gheorghe Colțea, protopop de Bran-Zărnești (Arhiepiscopia Sibului). La această întâlnire de suflet au luat parte numeroși clerici, credincioși, studenți teologi, dar și tineri din cadrul altor facultăți. În debutul conferinței, părintele Cristian Rațiu, Inspector pentru „Cateheză parohială” în cadrul Eparhiei Alba Iuliei și Duhovnic al Facultății de Teologie Ortodoxă, a adresat un cuvânt de bun venit părintelui Gheorghe Colțea, mulțumindu-i în mod deosebit pentru prezența sfinției sale în mijlocul tinerilor din Alba Iulia. În cuprinsul amplului său discurs, părintele Gheorghe Colțea a atras atenția asupra numeroaselor provocări ale contemporaneității,

subliniind importanța discernerii diferitelor valori din zilele noastre. De asemenea, sfinția sa a evidențiat faptul că fiecare dintre noi, în calitate de fii ai Bisericii strămoșești, avem datoria de a promova adevăratele valori, contribuind astfel la bunul mers al societății actuale.

A treia conferință duhovnicească din timpul Postului Sfintelor Paști, organizată de către Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români din Alba Iulia, a purtat titlul sugestiv „Mărturisirea dreptei credințe astăzi. De la misiunea în Africa vrăjitorilor la experiența duhovnicească athonită” și a fost susținută de către părintele Damaschin Grigoriu din Sfântul Munte Athos. Evenimentul a fost moderat de către părintele asist. univ. dr. Răzvan Brudiu. În continuare, părintele Damaschin Grigoriu, unul dintre puținii monahi greci athoniți care vorbesc fluent limba română, a împărtășit celor prezenți câteva aspecte din numeroasele experiențe întreprinse în cadrul misiunii desfășurate timp de aproape 30 de ani în Africa. De asemenea, părintele a vorbit și despre legăturile sale cu Ortodoxia românească, făcând referire în acest sens la părinții Arsenie Papacioc și Iustin Pârvu, pe care i-a cunoscut îndeaproape. Ca și în cazul precedentelor întâlniri, partea a doua a fost rezervată unei sesiuni de întrebări, în cadrul căreia părintele Damaschin a oferit celor prezenți numeroase sfaturi și îndemnuri duhovnicești.

Astfel de întâlniri duhovnicești sunt binevenite în perioada Postului Sfintelor Paști, având menirea de a ne chema să reflectăm cu atenție la valorile autentice ale Sfintei noastre Biserici și să ne îndreptăm atenția mai mult ca de obicei înspre Mântuitorul Hristos, pentru a simți în mod plener iubirea lui Dumnezeu revărsată asupra noastră.

 Pr. Nicolae Aloman

Conferință duhovnicească, în parohia Râpa de Jos, protopopiatul Reghin

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, la jumătatea Postului Sfintelor Paști, în parohia Râpa de Jos, protopopiatul Reghin, a avut loc conferința duhovnicească intitulată „Urcușul spre Înviere”, susținută de părintele Ghelasie Țepeș, starețul Mănăstirii „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din Sighișoara. Evenimentul a debutat cu un cuvânt din partea organizatorilor, care l-au prezentat pe părintele stareț, care „te impresionează prin înțelepciunea cu care vorbește despre șansa întoarcerii la Dumnezeu a celor care s-au lepădat benevol de slava harului, care nu caută să placă oamenilor, ci lui Dumnezeu; mustră spre îndreptare, nu să rănească; pofta și-o îndreaptă spre virtuți, nu către patimi; găsește desfătări în amărăciune, învață pe cei neștiutori și îi cheamă pe toți la ascultarea credinței”.

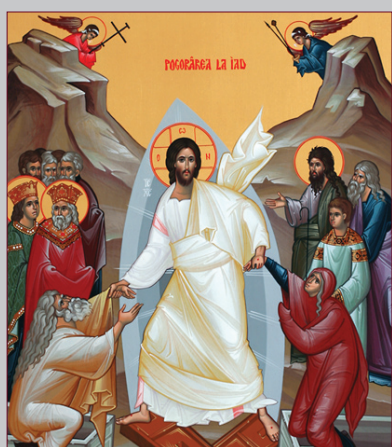
În cadrul conferinței, părintele Ghelasie a vorbit despre importanța postului și a rugăciunii ca pregătire pentru întâmpinarea praznicului Învierii Domnului, despre Taina Spovedaniei – fără de care nu suntem plăcuți lui Dumnezeu –, dar și despre diverse teme duhovnicești care au fost brodate ca răspunsuri la întrebările celor prezenți.

Tot cu ocazia acestui eveniment, a avut loc și întâlnirea tinerilor de pe Valea Mureșului Superior, reuniune care face parte din programul activităților pe anul 2019 a Centrului Catehetic „Sfântul Mucenic Pantelimon”, cu sediul în Bistra Mureșului. La conferință au luat parte un număr însemnat de clerici și credincioși din cuprinsul protopopiatului Reghin, precum și numeroase oficialități centrale și locale.

 Pr. Dacian Oprea

» continuare din pag. 1

Pastorală la Învierea Domnului

Înțelegând importanța praznicului pascal, ne simțim responsabili a face din viața noastră o „închinare duhovnicească” (Rom. 12, 1), un imn închinat virtuților morale și slujirii creștine. De calitatea vieții actuale depinde întru totul dobândirea vieții viitoare. Raportată la viața credincioșilor, trăirea tainică a Învierii lui Hristos este o naștere din nou, un alt mod de a trăi, precum subliniază pregnant Sfântul Apostol Petru: „Învierea lui Hristos din morți ne-a născut din nou spre nădejde vie” (I Pt. 1, 3). De aceea, Sfântul Chiril al Alexandriei ne spune că „moartea Domnului s-a făcut începutul înnoirii omenirii spre nestrăicăciune și viață nouă”. Fiind un dar de la Dumnezeu, această viață pământească trebuie prețuită legând-o mereu de veșnicie, cu certitudinea că numai viața eliberată de păcat și înnoită prin har poate cunoaște cu adevărat lumina și puterea Învierii lui Hristos.

Iubiți credincioși,

De fiecare dată când serbăm Sfintele Paști, ne gândim la mediul rural și la cei care au trăit în satul românesc, în acest „sfânt pământ inspirator”, cum îl numește scriitorul Liviu Rebreanu. Aici, trăirea românească a

fost o credință puternică în învierea din morți, un entuziasm nestăvilit pentru viața de dincolo, un dor de primenire spirituală și o duiosie fără seamăn față de sufletele celor dragi, „adormiți întru Iisus” (I Tes. 4, 14). Paștele celebrat în satul românesc atestă marea străvechime a creștinismului nostru apostolic, străvechime care se confundă cu cea a neamului. Iată de ce trebuie să ne îndreptăm către acest sat cu bisericuța din deal și cimitirul de lângă ea, ca astfel să putem regăsi identitatea noastră, rădăcinile noastre de români, viața noastră autentică, străbătută de bucuria radioasă a Învierii Divinului Răscumpărător.

Acum, în anul 2019, proclamat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române *Anul omagial al satului românesc*, constatăm cu mahnire că satul nostru îmbătrânește, iar locuitorii săi sunt chinuși de sărăcie și de singurătate. Noi avem chemarea să ne ostenim pentru conservarea și perpetuarea vieții satului, de unde, în vremuri vitrege, a iradiat lumina „credinței lucrătoare prin iubire” (Gal. 5, 6), a dăruirii de sine, a bunăcuviinței și a omeniei. Toate aceste valori perene sunt îmbrăcate în aura veșniciei, pentru că – așa cum afirmă Lucian Blaga – „veșnicia s-a născut la sat”. Transpunându-ne în climatul fermecător al satului românesc, ce freamătă de praznicul pascal, poetul George Coșbuc scrie: „Și cât e de frumos în sat! / Creștinii vin tăcuți din vale / Și doi de se'ntălnesc în cale / Își zic: *Hristos a înviat!*”. Acest salut voios vi-l adresez și eu, dorindu-vă tuturor un Paște fericit, încununat cu daruri dumnezeiești.

Al vostru către Hristos-Domnul rugător,

† IRINEU

Arhiepiscop al Alba Iuliei

Plimbare prin Bizanț (VIII) Mănăstirea „Sfântul Ioan din Studion”

În partea de sud a vechiului Constantinopol, în cartierul Psamatia, aproape de țărnul mării și de Poarta de Aur, se pot vedea ruinele celei mai vechi mănăstiri din oraș, Mănăstirea Studion sau Mănăstirea Studiilor. Închinată Sfântului Ioan Botezătorul, a fost construită în anul 463 de către patriciul Studius, consul pe vremea Împăratului Marcian 450-457. Din vechea biserică au mai rămas doar zidurile exterioare. Coloanele risipite prin curtea bisericii, portalul, zidurile impunătoare și arcadele ferestrelor ne lasă să ne imaginăm frumusețea ei de acum un mileniu și jumătate. Nu putem intra nici măcar în curtea vechii biserici. Pe opește gardul de metal și paznicul, în plus avem nevoie de autorizație de la custodele Catedralei „Sfânta Sofia”, la fel ca în cazul bisericii „Sfânta Irina”. Așa că nu ne rămâne decât să privim prin gardul care ne desparte de milenara istorie a unei mănăstiri ce a influențat viața monahală din întreg spațiul răsaritean și, mai cu seamă, la Athos.

Mănăstirea aceasta fost cea mai importantă din Constantinopol. Călugării de aici erau cunoscuți sub denumirea de „studii”, renumiți pentru râvna lor pentru cele sfinte. Faceau parte din rândul monahilor „achimii”, neadormiți, pentru că aici slujbele nu se sfârșeau niciodată. De-a lungul secolelor, au fost implicați în multe dispute teologice în Constantinopol, și au avut un rol de seamă în deosebi în dezbaterile teologice ortodoxe privind iconoclasmul din sec. VIII-IX d.Hr. Și în perioada disputelor de la sfârșitul secolului al V-lea, monahii de la Studion au rămas apărători ai Ortodoxiei.

În anul 798, Împărăteasa Irina I-a adus pe monahul Teodor din Mănăstirea Sakkudion și l-a numit

egumen al mănăstirii. Sub conducerea acestuia și a unchiului său, Platon, mănăstirea a cunoscut perioade de vârf a prestigiului spiritual și cărturăresc. Sub conducerea egumenului Teodor, mănăstirea a devenit cel mai important centru spiritual și intelectual al Imperiului. De asemenea, mănăstirea a fost vestită nu numai prin rânduielile monahale, ci și prin atelierele de copiiști și centrul de poezie religioasă. În vremea luptelor iconoclaste, monahii studii au fost adesea maltratați și alungați din mănăstire. Egumenul Teodor, mare apărător al icoanelor, a murit în exil, în anul 826. Mai târziu, în 844, după restaurarea cultului icoanelor, osemintele sale au fost aduse la Constantinopol și îngropate în grădina mănăstirii alături de cele ale fratelui său, Iosif, Mitropolitul Tesalonicului. În vremurile ei de glorie, mănăstirea număra peste 700 de călugări.

Cea mai prețioasă relicvă a bisericii era capul Sfântului Ioan Botezătorul. În fiecare an, la 29 august, împărații bizantini veneau în pelerinaj la Studion. Veneau pe mare de la Palatul Sacru în dromoane imperiale, cu vase aurite și pânze purpurii. Capul Sfântului Ioan Botezătorul a fost luat de cruciații celei de-a IV-a Cruciade, în 1204, când au distrus și jefuit Constantinopolul. Mănăstirea a suferit atunci pagube însemnate. Împăratul Leon al VI-lea Înțeleptul (886-912) a acordat mănăstirii o mare atenție. *Typikonul* elaborat aici influențează viața monahilor de la Athos și până la Mănăstirea Peșterilor din Kiev.

Avariată în vremea cuceririi Constantinopolului de către cruciați, în 1204, mănăstirea a fost refăcută în 1293, la inițiativa Prințului Constantin Paleologul, fratele Împăra-

tului Andronic al II-lea. S-a refăcut acoperișul bisericii și au fost consolidate zidurile și podeaua de mozaic. În tot acest timp, prestigiul Mănăstirii Studion intrase într-un declin accelerat. În secolul al XV-lea, funcționa aici o universitate. După căderea Constantinopolului în mâinile turcilor otomani în anul 1453, mănăstirea a fost în cea mai mare parte distrusă. Transformată în moschee, a fost părăsită în urma cutremurului din 1894. Zeci de ani, ruinele celei mai vechi mănăstiri din Constantinopol au fost folosite drept carieră de piatră pentru construcția caselor din jur, la fel ca Marele Palat al împăraților bizantini. Acoperișul s-a prăbușit în 1908, iar în 1920 a avut loc un incendiu.

Biserica este o bazilică perfectă cu o curte, un nartex și o singură absidă spre răsărit. Are un portal ornamentat cu capiteli corintice, arhitravă și cornișe sculptate. În interior, s-a mai păstrat o colonadă de culoare verde-gri. Alături de celelalte mari biserici ale Constantinopolului bizantin, Mănăstirea Studion face parte din tezaurul Ortodoxiei.

Și atunci să nu uitați: cea mai fascinantă istorie e istorie bizantină.

» continuare în următoarele numere

Pr. Cornel Marcu

Evenimentul Exodului, ca paradigmă a ieșirii noastre din robia păcatului (II)

» continuare din numărul anterior

Dar, oare, de ce a fost și de ce este necesară petrecerea sau viețuirea în pustie? Pustia sau deșertul este locul sărăciei desăvârșite. În pustie, poporul Israel e și mai „nevoiaș”, e și mai „sărac” decât a fost în Egipt. În pustie, Israel nu are nimic; nu are pe nimeni, pentru a folosi exprimarea Sfintei Scripturi. Nu are pe nimeni, decât pe Dumnezeu! Pe de altă parte, dacă în pustie nu e nimeni, decât numai Domnul Dumnezeu, atunci pustia e locul cel mai potrivit în care Dumnezeu poate manifesta în modul cel mai clar și mai evident cu putință puterea Sa creatoare. Israel va face în pustie „experiența dependenței”, a supunerii sau a ascultării de Domnul. Dar, oare, nu tocmai asta înseamnă experiența sărăciei degradante, umilitoare?

Pentru a răspunde la această întrebare, e nevoie să subliniem câteva aspecte importante. Primul aspect: întregul popor face sau trăiește aceeași experiență. În pustie și în acel moment al vârstei lui Israel – care era cel al fragedei copilării, căci abia se născuse ca popor – nu există diferențe sociale: tuturor le era sete, la toți le era foame și frig, toți aveau aceleași nevoi. Deșertul sau pustia a făcut să dispară toate diferențele sociale și a creat o egalitate care, în alte condiții, foarte greu s-ar fi putut realiza.

Al doilea aspect: toți depindeau de Dumnezeu în egală măsură. Din

moment ce toți erau lipsiți de toate, nimeni, niciunul dintre ei, nu putea folosi această situație în favoarea sa. Nicio clasă socială, niciun grup de interese nu a putut ieși în evidență ca să-și însușească bunurile, care, de fapt, nu existau. Experiența lui Israel în pustie seamănă mult cu cea a unor popoare care aparțin „lumii a treia” care abia reușesc să supraviețuiască. Etnologii le numesc „societăți de supraviețuire”. În aceste societăți (tribale) nu există structuri de putere, nu se fac jocuri de putere, deoarece lupta pentru subzistență, lupta pentru hrană, pretinde din partea tuturor întreaga energie necesară pentru a o dobândi și tot această „luptă pentru supraviețuire” dictează și conduita și regulile acestor societăți: necesitatea categorică și necondiționată a naturii este prea puternică pentru a lăsa loc deciziilor umane de ordin politic. În timpul celor patruzeci de ani de rătăcire prin pustie, societatea israelită este o „societate de supraviețuire”, în care omul căuta nu surplusul, nu priosul, nu excedentele, ci doar „stricatul necesar”. Bogați și săraci, bogăție și sărăcie, nu pot să existe într-o asemenea societate și nimeni nu putea fi privilegiat.

Pentru exemplificare, e suficient să citim istorisirea din cartea Iosua, capitolul 7: primul păcat comis de un membru al poporului, după intrarea în Canaan, a fost cel al lui Acan, care și-a însușit câteva obiecte din „prada de război”. Acan n-a rezistat tentației

de a se îmbogăți! A fost descoperit și pedepsit foarte aspru: a fost ucis cu pietre, iar locul unde s-a întâmplat aceasta a primit un nume simbolic „Emec-Acor”, nume care în limba ebraică înseamnă „Valea nefericirii”. La fel s-a întâmplat și în cazul soților Anania și Safira (Fapte 5, 1-11), care au vândut o țarină, dar au dosit o parte din prețul acesteia, cu gândul că-l pot minți pe Dumnezeu. Așa cum se știe, gestul lor a fost pedepsit exemplar.

Al treilea și ultimul aspect pe care doresc să-l scot în evidență este acela că „dependența de Dumnezeu” este totală și egală pentru toți. Nici măcar Moise sau Aaron nu se pot bucura de o situație privilegiată. Întregul Israel a intrat într-un univers în care a făcut experiența fragilității sale radicale ca popor și unde a învățat să primească în fiecare zi din partea lui Dumnezeu „darul existenței” sau să primească „viața ca dar” din partea Creatorului. Experiența aceasta e radicală în sensul că nu e vorba de bunuri mai mult sau mai puțin necesare. În joc e „existența” sau „ființa” sau verbul „a fi”, nicidecum „a avea”, „a putea”, sau „a vrea”. Viața este aceeași pentru toți. N-ar trebui să aibă „privilegiați”!

Acum s-a încheiat și a fost promulgat Legământul de pe Muntele Sinai. Puține texte ale Sfintei Scripturi tratează în mod direct posibilele tensiuni între clasele sociale sau despre obligațiile bogaților față de cei

lipsiți. Motivul este simplu: în acest moment, nu erau nici bogați și nici săraci; înaintea lui Dumnezeu, Care Se arată în teofania de pe Sinai, toți sunt egali. Dar în ce anume se vedea această „egalitate”? Răspunsul e cuprins în prima poruncă din Decalog. Atunci când Dumnezeu a început să-i vorbească poporului din mijlocul norului de pe Sinai S-a exprimat astfel: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, Cel Ce te-a scos din țara Egiptului și din casa robiei” (Ieș. 20, 2).

Sensul profund al acestor cuvinte nu trebuie să ne scape. Prima poruncă a Decalogului este, în realitate, un rezumat al istoriei mântuirii. Intervenția minunată a lui Dumnezeu în favoarea lui Israel deschide discursul pe tema Legământului. Harul precede Legea, atât în Vechiul Testament, cât și în Noul Testament. Dacă Dumnezeu poate să-i ceară ceva lui Israel, este pentru că El i-a dat ceva lui Israel, a lucrat sau a acționat în favoarea sa. Favoarea pe care Dumnezeu i-a făcut-o lui Israel nu a fost un bun material sau o contribuție banală la bunăstarea acestui popor sau vreun sprijin oarecare într-o acțiune pe care Israel a întreprins-o. Dacă Israel există, acest lucru i se datorează lui Dumnezeu! Dacă n-ar fi fost intervenția minunată a Domnului în favoarea sa, Israel n-ar fi existat, iar în pustiul Sinai existența lui Israel este un „miracol permanent”. Din acest motiv, datoria lui Israel față de Domnul nu are ca

obiect vreun beneficiu oarecare. Israel Îi datorează totul lui Dumnezeu! Nu numai că nu are ceva care să nu-i vină din partea lui Dumnezeu, dar el e nimic fără Dumnezeu!

Acum, Israel s-a comportat așa cum știm. Nu m-aș grăbi să-l arat cu degetul, pentru că ceva îmi spune că și eu m-aș fi comportat la fel. Adresându-se comunității creștine din Corint, Apostolul Pavel scria: „Căci eu nu voiesc, fraților, ca voi să nu știți că părinții noștri au fost toți sub nor și toți au trecut prin mare și întru Moise toți s-au botezat în nor și în mare și toți au măncat aceeași mâncare duhovnicească (adică mana) și toți aceiași băutură duhovnicească au băut – pentru că beau din duhovniceasca piatră care-i urma, iar piatra era Hristos. Dar, cei mai mulți dintre ei nu l-au plăcut lui Dumnezeu, căci au căzut (au murit) în pustie. Și aceste *pilde* – continuă Apostolul – *pentru noi s-au făcut*, ca să nu poftim la cele rele, așa cum au poftit aceia... Toate acestea li s-au întâmplat acelor *ca pilde* și au fost scrise spre *povățuirea noastră*” (I Cor. 10, 1-6. 11).

Poate că experiența Evreilor în pustie ne va folosi și nouă în „cantonamentul duhovnicesc” al Postului Mare, în „urcușul duhovnicesc” spre înălțimile spiritului, acolo unde se respiră aerul curat al vieții cu Dumnezeu.

Pr. lect. Alexandru Moldovan

Răspunsul Bisericii la întrebările societății

Ce calendar folosește Biserica Ortodoxă Română și care este istoria acestuia?

Deși timpul este o realitate metafizică ce scapă posibilităților umane de a-l măsura și împărți, omul a simțit nevoia să-și fixeze în timp sărbătorile religioase și să-și ritmeze activitățile gospodărești. Acestea au dat naștere la arhicunoscutul calendar. Termenul vine de la latinescul *Calendarae* și se referă la primele zile ale lunilor în care cetățenilor romani li se aduceau la cunoștință, în for, problemele de interes public.

În istoria omenirii, au fost folosite mai multe feluri de calendare: lunare, solare sau lunaro-solare. Cel dintâi calendar a fost întocmit de egipteni. Calendarul care se întrebuințează astăzi în toată lumea creștină, ca și la unele popoare necreștine, a fost întocmit de către astronomul egiptean Sosigene, în anul 46 î.Hr, pe vremea Împăratului Iulius Cezar, de unde s-a numit *calendar iulian*. El a fost preluat și de creștini, care și-au înscris în el sărbătorile. Întrucât acest calendar avea o eroare de calcul, el rămânea în urmă față de realitățile astronomice cu o zi la 128 de ani. O primă încercare de îndreptare a lui s-a făcut în anul 325, de către Sinodul I Ecumenic, care s-a ocupat mai mult de modalitatea fixării datei Paștilor.

Cum însă calendarul continua să rămână în urmă, în secolul al XVI-lea, această întârziere a ajuns la 10 zile. Atunci, în anul 1582, s-a operat prima îndreptare a calendarului de către astronomul italian Luigi Lilio, sub patronajul Papei Grigorie al XIII-lea. Această operație nu a însemnat alcătuirea unui nou calendar, ci aducerea la zi a celui iulian. De aceea, nu există un calendar gregorian propriu-zis, ci o reformă gregoriană a calendarului iulian, prin care s-au suspendat cele

10 zile de întârziere. El este cunoscut cu denumirea de *stil nou*.

Bisericele Ortodoxe nu au acceptat această îndreptare, rămânând la calendarul iulian pe stil vechi, care, la începutul secolului nostru, era deja în urmă cu 13 zile. De aceea, Bisericele Ortodoxe au hotărât să-și îndrepte și ele calendarul. Aceasta s-a întâmplat în 1923, când, la Congresul Interortodox de la Constantinopol, s-a operat îndreptarea calendarului iulian printr-un sistem științific mult mai corect decât cel din 1582.

În anul 1948, în cadrul Conferinței teologice de la Moscova, a avut loc și o ședință Sinodală panortodoxă, la care s-a hotărât ca toate Bisericele Ortodoxe să sărbătorească Paștile după calendarul vechi, așa cum sărbătorește Biserica Ierusalimului (aceasta mai ales datorită minunii coborârii Sfintei Lumini care se petrece la slujba Vecerniei din Sâmbăta Mare), iar în privința celorlalte sărbători – fiecare Biserică să țină de calendarul adoptat deja, fără ca aceasta să se considere o abatere canonică sau dogmatică. Calendarul vechi sau nou nu este un motiv de dezbinare. Bisericele pe stil nou sunt și ele Ortodoxe, toate Tainele sunt valabile la cei pe stil nou ca și la cei pe stil vechi, și toți au șanse egale de mântuire. În acest sens, Sinodul de la Moscova din 1948 a ridicat vechile anateme asupra celor care urmează calendarul nou, în scopul menținerii unității Bisericii Ortodoxe de pretutindeni.

Cu toate acestea, nu toate Bisericele Ortodoxe și-au îndreptat calendarul. Între acestea, se numără: Patriarhia Ierusalimului, Biserica Ortodoxă Rusă, Biserica Ortodoxă Sărbă și mănăstirile din Muntele Athos, cu excepția Vato-pedului. Această situație a încurajat apariția mișcării și grupării stiliste (care continuă să folosească vechiul calendar iulian), în special la greci și la români. La noi, stilistii au sediul la Mănăstirea Slătioara, în Moldova.

Cât privește Biserica Ortodoxă Română, aceasta folosește un dublu calendar: cel iulian, îndreptat la Constantinopol, pentru sărbătorile cu dată fixă, și cel vechi neîndreptat, pentru sărbătorile legate de Sfintele Paști, a căror dată este însă stabilită, după stilul nou.

La Conferințele teologice care au avut loc în ultimii ani și la cele programate pe viitor, problema calendarului (stilului) rămâne încă una importantă. Pe de altă parte, unii credincioși absolutizează aceste lucruri, considerându-le drept dogme. Calendarul este ceva important, dar nu esențial în Biserică, de aceea, în duhul Sfinților Părinți, trebuie mai degrabă a lucra la păstrarea unității Bisericii Ortodoxe decât la accentuarea unor diferențe minore, mai ales că Biserica Ortodoxă nu se leagă foarte mult de timp, ci țințește veșnicia.

Nicolae D. Necula, *Biserica și cult pe înțelesul tuturor*, Editura Europartner, București, s.a., p. 77-78.

Poesis - Poesis - Poesis

În poiana cea frumoasă
de Rafila Moldovan
Idicel-Sat, județul Mureș

Am trecut printr-o poiană,
Ce-o știam cu un trifoi,
Unde primăverile
Pășteau turmele de oi.

În poiana cea frumoasă
Dup-o vreme m-am întors,
Era numai lăstăriș
Pe pământul cel frumos.

N-am găsit pe nimenea,
Nici vite, nici cai, nici boi,
Nici cioban roșu la față
Pășcând turmele de oi.

Prin poiana cea frumoasă
Acum iarba era rară,
Cei ce puteau face stână,
Au plecat peste hotare.

N-aud cucul primăvara,
N-aud glas de ciocârlie,
Au luat cărări străine,
Și-a rămas țara pustie.

Iisuse, Domnul meu iubit
de Cornelia Cernat
Alba Iulia

Iisuse, Domnul meu iubit,
Tu pentru mine-ai suferit,
Ai dus în spate crucea grea,
Păcatul meu, povara mea.

Doamne, Tu ai suferit,
Pentru mine Te-ai jertfit,

Sus, pe Cruce răstignit,
Pe Golgota chinuit.

O, Iisuse Doamne sfinte,
Ți-ai dat viața pentru mine.
Eu, trăind în nepăsare,
Am căzut în neascultare.

Am făcut păcate grele,
Te rog să mă ierți de ele.
Am răs mult și am cântat,
Negândind eu la păcat.

Doamne-acum ce rău îmi pare
Pentru-a mea neascultare!
În genunchi Ți cer iertare
Și-aștept marea-Ți îndurare.

Iisuse, Doamne-Ți mulțumesc,
Pentru oaste, dar ceresc,
Ce mă-nvață și pe mine
Cum să te slăvesc mai bine.

În cântări, în rugăciuni,
Poezii și psalmi străbuni,
Cum ne spune în Scripturi.
Și să plâng, Doamne, mereu,
Ca să-mi ierți păcatul meu.

O, Iisuse bun și Sfânt
Am să fac un legământ:
Cât trăiesc pe-acest pământ,
Ție să Ți cânt mereu
Să slăvesc numele Tău.

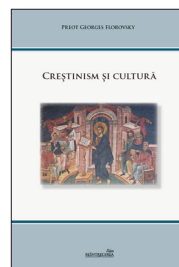
Iisuse, Doamne-Ți mulțumesc,
Pentru viața ce trăiesc,
Numai Ție să-Ți slujesc!
Amin, Doamne-Ți mulțumesc!

Cartea lunii

Creștinism și cultură

Autor: Preot Georges Florovsky
Editura: Reîntregirea
Nr. pagini: 300
Anul: 2019

Ajunul Sângeorzului în viața satului românesc

Ne punem următoarea întrebare: Ce reprezintă *proorul*? Romulus Antonescu, în *Dicționarul* său, ne oferă o definiție a acestui termen: „Desemnează două realități: 1. Este ziua de ajun a prăznirii Sfântului Gheorghe (22 aprilie), când, după credința poporului, dis-diminează, bazele umblă după mana vacilor, iar hoții după iarba-fiarelor; 2. perioadă a zilei care cuprinde, după regiuni, fie orele dinaintea prânzului, fie primele ore după miezul nopții, ori primele ore ale dimineții, fie întreg intervalul de la răsăritul soarelui până la prânz; este atestat și pronunțat amproor, prour, prior” (Romulus Antonescu, *Dicționar de simboluri și credințe tradiționale românești*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2016, p. 561). Plecând de la acest termen, a apărut în popor obiceiul *improorului*, adică pășunatul vitelor și al oilor pe rouă, în ajunul *Sângeorzului*, crezându-se că astfel, animalele vor fi sănătoase pe toată perioada anului, iar precipitațiile vor avea cantitatea dorită pentru buna creștere și dezvoltare a culturilor agricole. Impro-

orul se află în strânsă legătură cu *Măneacătoarea*, obicei din aceeași zi care are menirea de a alunga duhurile necurate și strigoi, aspecte pe care le vom aborda spre finalul acestui studiu.

Pe lângă *Improor*, *Ajunul Sângeorzului* ne aduce înaintea un alt obicei interesant, și anume *Alesul* sau *Sângeorzul Vacilor*. Acest obicei are legătură cu începutul anului pastoral și presupune alegerea ciobanilor pentru turmele de oi sau pentru cirezile de vite, stabilirea locului unde se așază stâna sau strunga, separarea oilor de miei și pregătirea animalelor pentru primul muls și pentru prepararea primului caș. Este evident faptul că și acest eveniment este încărcat de ritualuri și de semnificații aparte. Destul de interesantă este pregătirea găleții pentru primul muls. Marginea acesteia este decorată cu ramuri de salcie, împletite sub forma unei cununi, iar în unele zone ale țării, în vechime, se adăuga un ban de argint. Ritualul are conotații magice, pentru că după ce se termină primul muls, cununa confecționată se

aruncă într-o fântână și se rostește următorul text-încantație: „Așa să izvorască laptele în pulpa oii, ca apa în fântână”. În unele sate din țara noastră, cununa din ramurile de salcie este înlocuită cu „colacul oilor”. Preparat din făină de grâu curat, sare și apă, uns cu gălbenuș de ou și împletit sub forma unei cunune, acest colac se pune pe marginea găleții și așa se face primul muls. La sfârșitul ritualului, doi ciobani iau colacul și trag de el în sensuri diferite. Cel care rămâne cu o bucată mai mare de colac, acela se crede că va avea un an mai prosper de pe urma turmelor de animale.

Ziua de Ajun, de regulă, se încheie cu o serie de ritualuri în cinstea zeității locale *Măneacătoarea*, care este considerată de către mitologia populară ca fiind sora lui *Sângeorz*. „La noi românii, în noaptea spre Sfântul Gheorghe, vrăjitoarele pornesc prin țarină și cutreieră toate semănăturile descântând. În această noapte, se crede că se fac cele mai rele și mai puternice vrăji, se ia mana vacilor și rodul câmpurilor. În Vâlcea, bărbaii și femeile, dez-

brăcați, și vitele de tot felul, dar mai ales boii și caii – care nu se satură decât în noaptea de Sfântul Gheorghe – cutreieră semănăturile pline de rouă, pentru ca să fie sănătoși și spornici în cursul anului. Babele care se pricep la multe culeg buruienile *bune* de pe câmp, le descântă și le leagă la ușorii grajdului, pentru sănătatea vitelor, la stâlpii porților și la grindă, sau la pragul de sus al ușilor, pentru binele și sănătatea celor din casă. Tot atunci se leagă gura putineiului cu mlădițe de salcie sau jugastru și aceleași mlădițe se înfig și la *leauri* (acareturi)” (Gh. F. Căușanu, *Superstițiile poporului român: în asemănare cu ale altor popoare vechi și noi*, ed. a II-a, Editura Saeculum I.O., București, 2007, p. 29). Problema strigoilor, a duhurilor necurate, a vrăjitoarelor și a influenței lor negative asupra naturii și asupra bunăstării animalelor domestice este destul de complexă în spiritualitatea satului românesc și poate vom discuta despre acest aspect într-un studiu următor. Însă, trebuie să precizăm faptul că *Ajunul Sângeorzului* este ultima zi în care

mai activează strigoi și duhurile necurate și este necesară o exorcizare a naturii înconjurătoare, după cum am văzut și mai sus. Se crede că influența acestor duhuri malefice scade destul de mult în anul pastoral și se intensifică după ce aceasta se încheie, adică după *Sânmedru*.

În *Ajunul Sângeorzului*, mai sunt și alte obiceiuri mărunte precum: oamenii se bat cu urzici pentru a fi harnici și sprinteni tot anul; în dimineața zilei de ajun, femeile scot unelte de țesut afară pentru ca primele raze ale soarelui să vină peste ele, crezându-se că așa se va îmbunătăți sporul de lucru; oamenii se înțing cu ramuri verzi pentru ca bolile să nu se atingă de ei. După cum am putut observa, obiceiurile și tradițiile populare specifice *Ajunului Sângeorzului* au menirea de a preceda renașterea noului an pastoral și exorcizarea naturii și a vietăților pentru obținerea unor rezultate favorabile și roade bogate în toate îndeletnicirile și ocupațiile țaranului român.

Andrei Motora

Glasul Evangheliei

Câte se petrec acum în min-te și-n uimire, și în cer și-n fire, pentru că acum, odată cu sublimul *timpului pascal* totul este învăluit „de-al bucuriei nimb”. Pentru că acum, iată, timpul liturgic ne copleșește și emoționează prin bogăția reflecțiilor, prin dramatica încărcătură a sentimentelor și ne face părtași la miracol; tocmai, pentru că, în sufletele noastre, prin ochiul de lumină al smereniei și tainei, pătrunde acum amintirea și închipuirea magicului, tot mai contaminat azi și mai „corupt” de civilizație; tocmai, pentru că nostalgia, ca și amintirea, și ca închipuirea, sunt tărâ-muri ideale și neprihănite, cum ar zice Octavian Paler, locuri dragi, unde visul pune în defensivă panica urgenței și teroarea clipei. Acum toate stau să strige cu bucurie numele Domnului și să vestească minunata lucrare a minunilor Sale; acum cu toții simțim nevoia să ascultăm chemarea timpului și tipului de frumusețe nobilă, care induce-n noi nevoia de înnobilare și de simțirea, altcum a vieții (...) Acum, în acest răstimp al minunii și sărbătorii, mai mult, omul scapă de starea de *singular și nedefinit* în fața credinței și este pus și „copleșit” de Dumnezeu să se bucure de fascinația și blândețea iubirii și adevărului dumnezeiești; și poate respira aerul și liniștea curate ale despoșării și eliberării de o luptă fără cauză, până atunci. Tocmai, pentru că acum intensitatea, evi-

dența și atotcuprinderea minunii și sărbătorii este chiar *psalmul omagial* în care Dumnezeu Însuși cântă și încântă credința omului care peste toate a biruit – peste conținutul sec, trist și disperant, în esență, al vieții proprii, dacă i-a fost să fie fără Dumnezeu și cer.

Duminica a 2-a după Paști (a Sfântului Apostol Toma), Ev. Ioan 20, 19-31;

Duminica a 3-a după Paști (a Mironosițelor), Ev. Marcu 15, 43-47; 16, 1-8;

Duminica a 5-a după Paști (a Samarinenței); Ev. Ioan 4, 5-42.

Ciudatul (în fapt, minunatul în accepțiune etimologică) Apostol Toma a excedat și copleșit totalmente suveranitatea lui *a avea*, cât și veșnicia lui *a fi*; tocmai, pentru că era sfâșiat, tulburat, ambiționat și determinat de *nevoia cunoașterii*. El nu a contestat nicio clipă dumnezeirea lui Hristos – alta era problema lui, și anume dorința de aie-vitate, de probațiune și alternativa rațională, în cauza minunii Învierii și arătării Domnului după Înviere. Totul, tocmai în favoarea și din perspectiva actului misionar, propovăduitor, nu pentru că s-ar fi îndoit în sens negativist de minunea Învierii; dimpotrivă, dorea mai mult decât și-au dorit ceilalți, și pentru că a primit ce și-a dorit, a fost proclamat *martor al Învierii* (altcum, dovada absolută a credinței sale este final-

mente martiriul). Chiar dacă gestul Apostolului poate fi interpretat ca fiind drama unei despărțiri și formale de Dumnezeu, el, gestul, este ceea ce odinioară spunea Fericitul Augustin, anume „acea căutare a sufletului de a se odihni deplin în Dumnezeu”. Spre deosebire de alți *căutători*, el nu a rămas la acea stare îndeobște cunoscută ca fiind starea *primitivă, nativă*, de căutare, El depășind această fază prin aceea că în avatarul credinței, a conștientizat și interferat factorul intelectual, rațional, pe care l-a socotit esențial în acest demers al cunoașterii – chiar dacă zice *Hristos, „Feriți cei ce n-au văzut și au crezut”*. Oarecum complementar la ceea ce am spus anterior, Teofan Zăvorâtul spune că în actul demersurilor raționaliste și, implicit, al lecturilor laice, în cauza credinței, întrebat fiind de o femeie cât se poate inspira din așa ceva, Sfântul i-ar fi răspuns: „Printre dinți îți spun, abia auzit, că deși se poate, să nu o faci prea mult, ca nu cumva să-ți prihănești cășorul tău curat”. Desigur, totul poate fi nuanțat, cu condiția ca la capătul lucrurilor, să rămânem fideli lui Hristos și învățăturii Lui, și să nu ezitam să-L mărturisim până la ultima picătură de viață (...) Într-un fel, putem spune că Toma Apostolul a fost animat și de *sindromul* fiului risipitor; asta, pentru că, a fost adeptul experienței limită în devenirea lui interioară. Și-a dorit concretul, palpabilul, evidența, proba indubitabilă a expunerii în viață,

pentru ca apoi câștigându-le, să-și schimbe totalmente paradigma existențială; să poată folosi *termenii de comparație* spre a fi cât mai convingător, când va da mărturie, când va propovădui și când va fi să plătească, cu prețul ultim, neprețuit, cu viața proprie, darul primirii lui în „viața nesfârșită a Tatălui ceresc”. Toma este, mai mult, un capitol ilustru despre metamorfoza naturii umane, atunci când asumă și experiază voluntarismul pandant cu umilinta în numele sublimului.

Dacă la început femeile mironosițe contrastau din punct de vedere moral, aproape irecuperabil, cu femeia samarineancă, din rațiuni pe care le vom relata în continuare, în cele din urmă, se poate vorbi despre o apropiere morală, mergând, cu nuanțările de rigoare, până la similitudine. Sfânta Scriptură ne vorbește în termeni laudativi despre caracterul, fidelitatea, abnegația, devotamentul, curajul, temeritatea, tenacitatea, sensibilitatea și fermitatea femeilor mironosițe pe de o parte; cât și despre reputația nu tocmai onorabilă, la început, a samarinencii – totul până când i-a fost dat să se întâlnească cu Hristos la *Fântâna lui Iacov*, pe de altă parte. În ambele cazuri, este evidentă particularitatea caracterului feminin; în cazul mironosițelor, avem de-a face cu o evidentă și admirabilă disponibilitate pentru risc și sacrificiu, iar în cazul femeii din Samaria, vorbim despre inteligența apercetivă, despre capacitatea intuitivă, despre

spontaneitate și tăria de a lua decizii radicale, și nu, în cele din urmă, despre demnitatea asumării greșelilor proprii vieți, a mărturisirii lor, a dorinței și angajamentului schimbării și îndreptării totale. Așadar, iată tipuri de femei care și-au mărturisit viața, deși diferențiat profund, fiecare în felul lor, au fost locuite de un mister propriu, care le-a permis avantajul *exercițiului* de contempla-re și bucuriei harului, care nu oricui îi iese în cale.

Așadar, atât femeile mironosițe, cât și femeia samarineancă, la o judecată elaborată, atentă și profundă, se înscriu fără tăgadă în categoria oamenilor care cu greu încap în cuvinte, sau, mai bine zis, nu încap în orice fel de cuvinte; decât în cuvinte întâlnite și însoțite de gesturi care să „îți taie respirația” – cuvinte și fapte care sunt spre beneficiul tuturor, în stare să facă și *pietrele să ia aminte* (...) Faptul de a fi fost martore ale învierii și, respectiv, beneficiare ale arătării lui Iisus după Înviere face din aceste femei alese niște ființe merituose și meritatorii, cărora Mântuitorul le va fi spus subliminal și că: „Voi de acum întotdeauna veți fi cu Mine – ați câștigat adică laurii și cartea unei alte vieți”. Și tocmai asta este minunea: „dinamica credinței încercate și în stare să primească *incredibila vastitate* în care este atrasă, și totuși să-și mențină starea de dorire și uimire.

✱ Pr. Iosif Zoica

„Paștele nostru Hristos S-a jertfit pentru noi”

urmează pe Golgota. Acolo nu a pătruns decât dragostea Maicii Sale și a ucenicului iubit”.

Creștinul de azi, care dorește un loc în Împărăția lui Dumnezeu, are obligația duhovnicească de a se întreba cât valorează sufletul său, Cine a plătit pentru el și care a fost prețul. Sfântul Apostol Petru ne răspunde la aceste întrebări în întâia sa epistolă sobornicească: „Știind că nu cu lucruri stricăcioase, cu argint sau cu aur ați fost răscumpărați... ci cu scumpul sânge al lui Hristos” (cf. I Pt. 1, 18-19). Așadar, Jertfa de pe Cruce a Mântuitorului ne-a adus iertarea, lumina și nemurirea, în aceasta concentrându-se iubirea supremă a lui Dumnezeu față de noi. Crucea este momentul culminant al iubirii și al dăruirii Sale. Această iubire jertfelnică și dătătoare de viață este plasticizată atât de frumos în cântarea de îngropare a Domnului: „Ca un pelican / Te-ai rănit în coasta Ta, Cuvinte, / Și-ai dat viață l-ai Tai fii, care au murit, / Răspândind asupra lor izvoare vii” (II, 44).

Omul care înțelege ce a făcut Domnul pentru el nu își mai permite să-și trăiască viața oricum. Acceptă cu bucurie purtarea crucii de fiecare zi, adică „lupta împotriva patimilor care este o mucenicie continuă, dar dulce, pentru păzirea poruncilor, pentru dragostea lui Hristos”, cum spune Sfântul Paisie Aghioritul, ocrotitorul orașului Alba Iulia și al Eparhiei noastre. Invitația de a ne purta crucea, adică de a ne jertfi și de a urma astfel lui Hristos, nu în-

seamnă neapărat o viață grea: crucea paternității, ori a maternității, crucea de a fi un copil supus părinților și silitor la școală, de a trăi curat într-o lume pătată din cauza hedonismului nu sunt grele; crucea medicului care salvează vieți fără a aștepta recompense, sau a profesorului care dă totul fără a primi „atenții”, a jurnalistului decent și corect în transmiterea informației, sau a preotului care slujește de dragul lui Hristos și al oamenilor, nu pentru că e urmărit de autoritățile bisericești, toate acestea sunt numai câteva din formele de crucificare bucuroasă.

Toate răstignirile de felul acesta au ca și consecințe roadele multor împliniri spirituale, familiale, profesionale și materiale. Fără astfel de jertfe nu ar exista bucuriile de mai târziu. La fel, fără Cruce nu ar fi fost posibilă Învieria; nu am fi putut avea Duminica Învierii fără Vinerea Mare, nu ar fi existat Paște fără Jertfa lui Hristos. De aceea, se poate pune întrebarea care din ele este mai mare? Răspunsul ni-l oferă părintele Stăniloae: „Acestea două sunt un întreg, Învieria e rezultatul Crucii. Când ne bucurăm de Înviere nu se poate să nu lăudăm Crucea. Durerea Crucii e transfigurată de nădejde, când știm că ea duce la Înviere. Hristos Cel înviat poartă urmele cuielei care L-au ținut pe Cruce, acela poartă pe Trupul Său, imprimat pe veci, destinul Crucii”. Prin urmare, cine fuge de cruce fuge de propria sa înviere cu Hristos, fuge de bucuria și fericirea nesfârșită pe care Domnul a promis-o tuturor celor ce-L iubesc pe El.

Învieria lui Hristos este, de fapt, starea Lui de Jertfă permanentă, actualizată mereu pe masa Sfintelor Altare, în Jertfa Euharistică. Între Jertfa văzută, sângeroasă, de pe Golgota, și cea tainică și nesângeroasă din Sfânta Liturghie, nu este deosebire esențială. Trupul pământesc al lui Iisus și Trupul Său spiritualizat la care noi avem acces prin Euharistie este Același, părintele Serghei Bulgakov numind aceasta „identitate antinomică”. Prin acesta, Mântuitorul împlinește o promisiune pe care o face Apostolilor și ucenicilor Săi peste veacuri: „Nu vă voi lăsa orfani, ci voi veni la voi (In. 14, 18), căci „Eu sunt cu voi până la sfârșitul veacurilor” (Mt. 28, 20). Creștinului de azi, pentru a-L căuta pe Dumnezeu în lumea aceasta întunecată de păcat, i se cere curaj! Trebuie să ai curaj să îți faci cruce pe stradă sau în autobuz când treci prin fața unei biserici, să porți cruce pe piept, să mergi la biserică, să îți mărturisești credința public, căci răsplata e pe măsură, asemenea femeilor mironosițe cărora Domnul Înviat li S-a arătat în întunericul acelei dimineți memorabile.

Pentru a ne asuma crucea și a experimenta apoi bucuria Învierii, este nevoie de multă smerenie. Omul zilelor noastre îmbătat de succes, de bani, de mărire lumești, de tehnologie, de putere, s-a îndepărtat mult de la calea smereniei, care este calea lui Hristos. El ni S-a dat drept model în acest sens, căci „S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce” (Filip. 2, 8). De aceea, multor creștini și multor preoți

le vine greu să asculte de mai marii lor, pentru că ascultarea presupune smerenie și dacă nu ești în Duhul lui Hristos, nu poți asculta. Sfântul Siluan Athonitul zice: „Când sufletul este smerit și Duhul lui Dumnezeu este în el, omul cunoaște fericirea în duh și dragostea lui Dumnezeu de nimic nu se mai teme, ci dorește neîncetat a se afla în fața lui Dumnezeu, smerit, și a iubi pe fratele lui. Dar, când sufletul alunecă în slavă deșartă, i s-a sfârșit prăznuirea, căci harul îl părăsește”.

Sărbătoarea Învierii Domnului este pentru mulți creștini prilej de a mânca friptură de miel, fără a se gândi măcar o clipă la Mielul înjunghiat pentru păcatele lumii, prilej de a consuma ouă roșii și vin fără a se împărtăși cu Sângele divin. Unii ca aceștia sărbătoresc o Înviere fără Domnul Înviat. De aceea, Biserica ne cheamă pe toți cei ce l-am urmat Domnului pe calea Crucii cea de fiecare zi și mai ales în Postul Mare și am alergat la mormântul Său să Îl căutăm de praznicul pascal, „să ne curățim simțirile și să-L vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumină a Învierii și cântându-L cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând: *Bucurați-vă!* Atunci când creștinul prăznuiește duhovnicește, înțelege că Învieria este rezultatul Jertfei de pe Cruce, că iubirea adevărată este aceea care nu caută ale sale, ci se jertfește și că totul se rezumă în cele șapte cuvinte rostite de Sfântul Apostol Pavel „Paștele nostru Hristos S-a jertfit pentru noi” (I Cor. 5, 7).

✱ Pr. Petrișor Muntean

Părintele Doru Gheaja, vocea de aur din Cetatea Marii Uniri

Ținutul binecuvântat din inima Transilvaniei, loc de obârșie al României moderne, a fost mereu dăruit cu preoți de vocație, sacerdoți jertfelnici sau cărturari înțelepți, care și-au înțeles menirea și vocația de „păstori de suflete”, împlinind cuvintele Mântuitorului: „Voi sunteți lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vârful de munte să se ascundă” (Mt. 5, 14).

Între aceștia, un loc special îi aparține părintelui Doru Gheaja, preot și interpret de muzică patriotică sau populară, care a reușit să îmbine impecabil misiunea sacerdotală cu promovarea și exprimarea valorilor culturale în societatea românească, în vremuri în care cultura și religia erau aspru cenzurate.

Părintele Doru Gheaja s-a născut în data de 19 iulie 1941, în localitatea Buzd, județul Sibiu, din părinții Romulus și Maria. Rămas orfan de mamă la doar 4 ani, întreaga responsabilitate a rămas pe umerii tatălui său, care, preot fiind, s-a preocupat permanent de educația fiului, însușindu-i dragostea de Biserică și de semeni din fragedă copilărie.

Primii ani de școală i-a urmat în satul natal, apoi a absolvit ciclul al II-lea în anul 1956, la Șeica Mare. Fiind un elev silitor și disciplinat, s-a gândit la o carieră militară, îndreptându-și pașii spre Liceul Militar, însă, printr-o providențială întâmplare, s-a înscris la

Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, în anul 1956. După absolvirea Seminarului, a continuat studiul teologiei vreme de doi ani, după care au urmat câțiva ani în care a trebuit să-și concentreze întreaga energie pentru nevoile existențiale, acumulând o experiență de viață ce îl va ajuta mai târziu, după definitivarea studiilor teologice.

În anul 1970, s-a căsătorit cu Elena Căpriță, din localitatea Seliștat, comuna Șoarș, Dumnezeu binecuvântându-i cu cele trei fiice: Dorina, Daniela și Maria. În același an, în data de 5 februarie, a fost hirotonit preot pe seama parohiei Apoldu, protopopiatul Sighișoara, unde va păstori până în ianuarie 1976.

Activitatea părintelui Doru s-a desfășurat pe două planuri: pastoral și artistic, realizând, în mod fericit, o sinergie în vremuri de cenzură și criză spirituală, remarcându-se prin vocea inegalabilă, alături de personalități care l-au susținut providențial.

Astfel, misiunea pastorală a părintelui Doru s-a evidențiat odată cu reînființarea Episcopiei de Alba Iulia, în anul 1976, când a devenit însoțitorul Episcopului Emilian la toate evenimentele interne sau internaționale. Totodată, începând cu anul 1985, a fost numit preot la parohia istorică *Alba Iulia – Centru*, pe care a administrat-o până la pensionare, în anul 2012.

Întrucât acele vremuri au fost marcate de influența sistemului politic totalitar, pastorația părintelui s-a desfășurat în condiții foarte dificile, însă cu sânguință și tact pastoral, a reușit, pe lângă activitatea de la Centrul eparhial, să administreze cu folos patrimoniul parohial și chiar să-l îmbogățească, ridicând o frumoasă biserică în Cimitirul „Chip” din municipiul Alba Iulia (1988-1989).

Trebuie remarcat faptul că părintele Doru a fost omul vremurilor, știind

să chivernisească cu folos darurile native, fiind la nevoie protopop al Alba Iuliei (trei luni), sub febra *Revoluției Române*, dar și *Inspector* în învățământ pe disciplina *Religie* între anii 1995-2005.

Pe lângă activitatea pastoral-misionară, părintele Doru Gheaja are în spate și o bogată activitate artistică, fiind, probabil, unul din cei mai cunoscuți preoți în mediul laic sau artistic. Cu o carieră de invidiat, a reușit încă de la debutul artistic (1964) să impresioneze publicul, colaborând cu „Ansamblul Regiunii Brașov”, cu „Ansamblul Târgu-Mureș”, având prestații alături de mari măștri ai cântecului popular românesc, între care Felician Fărcașu, Gheorghe Turda, Dumitru Fărcaș, Ioan Bocșa și mulți alții. Apogeul artistic însă l-a cunoscut odată cu întâlnirea poetului Adrian Păunescu, promotor ce l-a integrat imediat în Cenaclul „Flacăra” (1980-1985), devenind astfel reprezentantul clerului în *Proiectul de emancipare a tinerilor* de atunci, dar și un ilustru mărturisitor cu glas inconfundabil, ce impresiona la fiecare prestație, punând în valoare spiritul național și creștin. A imprimat trei albume pe casetă și CD, iar după pensionare are o frumoasă colaborare cu Cenaclul „Lumină lină”, prin care își continuă misiunea de evocare a Ortodoxiei și de promovare a valorilor naționale.

Este deținător a numeroase distincții și *Diplome de excelență*, Cetățean de onoare al comunei Albac, fiind mereu recompensat pentru misiunea remarcabilă. A primit recent de la Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, *Crucea Șaguniană* și de la Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, Ordinul *Donum Sacrum Unitatis*.

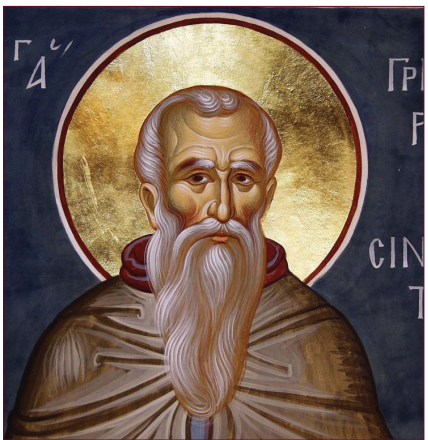
Cu o activitate pastorală de 48 de ani și o carieră artistică de aproape 40 de ani, părintele Doru Gheaja rămâne un reper în Biserică și societatea contemporană.

Pr. Teofil Slevaș

Patristica

Sfântul Cuvios Grigorie Sinaitul

Cel între sfinți părintele nostru Grigorie Sinaitul a fost un călugăr isihast, duhovnic și teolog care a trăit la sfârșitul secolului al XIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIV-lea. A fost unul din practicanții și teoreticienii isihasmului și ai Rugăciunii lui Iisus în lumea monahismului athonit. De asemenea, a fost duhovnicul Sfântului Grigorie Palama, începând cu perioada retragerii acestuia în Schitul Glossia. Prăznuirea lui în Biserica Ortodoxă Română are loc la data de 6 aprilie.

Grigorie s-a născut în jurul anului 1265, la Kukulos, lângă Clazomene, în vestul Asiei Mici. A fost capturat de turci în jurul anului 1292 și dus în Laodiceea. După ce a fost răscumpărat, a călătorit în insula Cipru, unde a fost tuns în monahism ca rasofo. Mai târziu, a călătorit până la Mănăstirea „Sfânta Ecaterina” din Sinai, unde a primit Ma-

rea Schimă. După o perioadă petrecută aici, unde a îndeplinit mai multe ascultări, între care cele de bucătar, brutar și copist, Grigorie a plecat la Ierusalim, iar de acolo, a plecat mai departe, în Creta, unde a învățat practica isihastă a Rugăciunii inimii de la un monah pe nume Arsenie.

Pe la începutul secolului al XIV-lea, Grigorie s-a mutat din nou la Muntele Athos, unde s-a așezat la Schitul Magula, în apropiere de Mănăstirea Filotheu. Timpul petrecut în toate aceste mănăstiri i-a permis să asimileze îndelungata experiență duhovnicească păstrată în aceste locuri, astfel încât vrednicul monah s-a așezat în cele din urmă într-o chilie singuratică, un loc de isihie, petrecând timpul în tăcere, muncă și în rostirea neîncetată a Rugăciunii lui Iisus.

Îngrijindu-se de răspândirea monahismului, Sfântul Grigorie a întemeiat mai multe chilii la Muntele Athos și patru mănăstiri în Tracia (în nordul Greciei). Despre ultimii săi ani de viață nu avem informații sigure. Unele surse afirmă că ar fi trecut la Domnul la Muntele Athos, în anul 1310. Potrivit altor surse, ar fi rămas în Sfântul Munte până când turcii otomani și-au început incursiunile în zonă, în deceniul al treilea al secolului al XIV-lea, după care se spune că s-ar fi refugiat mai întâi la Salonic, iar de acolo în Bulgaria, unde ar fi întemeiat o mănăstire în ținuturile sălbătice din Paroria, în Munții Stranța, pe

coasta occidentală a Mării Negre, unde ar fi trecut la Domnul, în anul 1346.

În Filocalia românească editată de părintele Dumitru Stăniloae, scrierile Sfântului Grigorie Sinaitul sunt publicate în volumul VII: *Capete foarte folosite, după acrostih*, al căror acrostih este acesta: *Cuvinte felurite despre porunci, dogme, amenințări și făgăduințe, ba și despre gânduri, patimi și virtuți; apoi despre liniște și rugăciune (137 de capete), Alte capete, ale aceluiași (5 capete), Învățătură cu de-amănuntul despre liniște și despre rugăciune, despre semnele harului și ale amăgirii; apoi, despre deosebirea dintre căldură și lucrare; și că fără povățuitor ușor vine amăgirea (14 capete), Despre liniște și despre cele două feluri de rugăciune, în 15 capete, Despre felul cum trebuie să șadă la rugăciune cel ce se liniștește și să nu se ridice repede (7 capete).*

Sfântul Grigorie Sinaitul a fost și un recunoscut imnograf. Îi sunt atribuite, între altele, troparul închinat Maicii Domnului *Cuvine-se cu adevărat*, un canon închinat Sfintei Treimi care se citește la privegherea de duminică, precum și un canon închinat Sfintei Cruci. În culegerea de canoane a Sfântului Chiril de Belozersk (de la Lacul Alb) din anul 1407 mai apare și un *Canon de rugăciune către Domnul Iisus Hristos*, atribuit Sfântului Grigorie Sinaitul.

Dumitru Stăniloae, *Filocalia sfintelor nevoițe ale desăvârșirii*, vol. VII, Humanitas, București, 1999.

Actualitatea creștină

● Un sigiliu de lut din timpul regelui biblic Iosia a fost descoperit în Ierusalim

Arheologii din Ierusalim au descoperit un sigiliu de lut, vechi de 2600 de ani, care are inscripționat numele unui membru al curții regelui biblic Iosia. În urma săpăturilor efectuate la situl arheologic Givati din Cetatea lui David, a fost descoperit sigiliul de aproximativ un centimetru, pe care se menționează în ebraică „(apartinând) lui Natan-Melec, slujitor al regelui”. Aceasta este prima dovadă arheologică a numelui biblic Natan-Melec, potrivit unui comunicat. El este menționat în IV Reg. 23, 11 în contextul în care regele Iosia a înnoit legământul cu Dumnezeu privind urmarea poruncilor Lui: „A nimicit caii pe care regii lui Israel îi așezaseră în cinstea soarelui înaintea intrării templului Domnului, aproape de locuința eunucului Natan-Melec cea din Parvarim, iar carul soarelui l-a ars”.

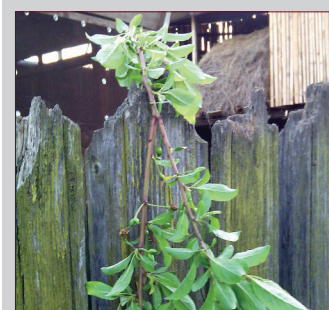
„De vreme ce el nu este menționat cu nume de familie, doar cu numele propriu, putem înțelege că a fost o persoană destul de faimoasă în Ierusalim la mijlocul secolului al VII-lea î.Hr., în timpul regelui Iosia”, a spus Anat Mender-Geberovich de la Universitatea Ebraică din Ierusalim. Titlul de „slujitor al regelui” (Eved HaMelech) apare des în Biblie pentru a descrie o persoană cu o funcție importantă din apropierea conducătorului. Acest titlu mai apare și pe alte sigilii descoperite în trecut. Dr. Mendel-Geberovich consideră că sigiliul face referire la același Natan-Melec menționat în Biblie deoarece numele este unul rar, iar sigiliul este datat corect și este inscripționat titlul de slujitor al regelui. Simbolul des întâlnit în vechime era o bucată de lut de mici dimensiuni imprimată cu sigiliul personal și utilizat pentru semnarea scrisorilor.

În același loc a fost descoperit și un sigiliu, realizat din piatră albastră de agata, inscripționat cu numele „Ikar fiul lui Matanyahu” (Lelkar Ben Matanyahu). Potrivit aceluiași cercetător de la Universitatea Ebraică, numele Matanyahu apare atât în Biblie, cât și pe timbrele suplimentare și sigiliile deja descoperite. Cu toate acestea, în situația de față, este prima referire la numele „Ikar”, care a fost necunoscut până în ziua de azi.

Sursa: basilica.ro

Creștini, știati că... ?

● Vechiul obicei cunoscut sub denumirea de „Arminideni” este respectat în satele românești

Între obiceiurile păstrate în zestrea sărbătorilor la români, se numără și *Arminideniul*. Denumirea acestei sărbători derivă din slavonă și se referă la ziua Sfântului Proroc Ieremia. Preluarea numelui din slavonă a acestei sărbători se datorează faptului că, foarte multă vreme, slujbele în bisericile ortodoxe din țara noastră se desfășurau în limba slavonă, iar alfabetul inițial adoptat a fost cel chirilic.

În satul Hetiur din județul Mureș, această sărbătoare a fost mutată la Rusalii, probabil din dorința de a-i conferi o mai mare greutate și un conținut spiritual mai profund. Legenda spune că, după Înviere, iudeii voind să-L prindă pe Iisus, au trimis iscoade să afle unde îl pot găsi. Acestea văzându-L într-o casă, au pus la poarta acesteia o ramură de măsline, pentru a semnaliza ostașilor locul unde îl pot găsi. Creștinii, observând creanga, au pus la toate casele câte o ramură de măsline și au zădărnicit astfel prinderea Mântuitorului.

Se spune că de atunci este obiceiul ca în această zi să se pună ramuri verzi la porțile caselor. Obiceiul este însă mult mai complex. La Hetiur, creanga de tei pusă la poartă se numește *Arminden*, este încrustată frumos și împodobită cu flori culese de tineri din grădini. Ea se pune cu o seară înainte, cu acordul gazdelor, care îi cinstesc pe aceștia cu vin și plăcinte, semnând și faptul că la această casă este o fată de măritat. Dacă logodna este consimțită sau cel puțin există deja o înțelegere în acest sens între fată și băiat, atunci fata îi pregătește tânărului un buchet de flori, pe care i-l pune la pălărie și pe care acesta îl poartă a doua zi la biserică și la jocul satului, care are loc după slujbă, semn în anul respectiv va avea loc o nuntă.

Armindeniul este o sărbătoare care se desfășoară când primăvara este în deplinătatea puterilor ei, este o sărbătoare a bucuriei și a fertilității, de aceea acum se anunță simbolic și căsătoriile. La fel ca toate sărbătorile, aceasta are și scopul de a întări legăturile dintre membrii comunității, de a le așeza pe un făgaș al bune înțelegeri, al respectului și al spiritului de bună vecinătate și de întrajutorare.

Pr. Marcel Cristurean

Agenda pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei

Martie 2019

Vineri, 1 martie ❖ În parohia „Pogorârea Duhului Sfânt” – *Platoul Romanilor* din Alba Iulia a săvârșit Sfânta Liturghie, în cadrul căreia l-a hirotonit diacon pe tânărul Ilie Paven, iar pe diaconul Alexandru Cândea l-a hirotonit preot pe seama parohiei Veseuş, protopopiatul Blaj. De asemenea, la Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din municipiul Alba Iulia, a luat parte la dezvelirea plăcilor comemorative, a vizitat expoziția fotografică a portretelor directorilor Colegiului și a oficiat slujba de binecuvântare a bustului marelui dascăl Eugen Hulea.

Duminică, 3 martie: ❖ A săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” de la Râmeț, protopopiatul Aiud, în cadrul căreia pe diaconul Ilie Paven l-a hirotonit preot pe seama parohiei Galați, protopopiatul Alba Iulia. De asemenea, a oficiat slujba parastasului pentru eroii neamului Horea, Cloșca, Crișan, Avram Iancu și pentru fondatorul Societății „Avram Iancu”, Ioan-Teodor Stan.

Marti, 5 martie ❖ A efectuat o vizită de lucru pe șantierul de la Mănăstirea „Hristos Pantocrator” din municipiul Alba Iulia.

Joi, 7 martie ❖ A oficiat slujba de binecuvântare a capelei cu hramul „Sfântul Vasile cel Mare” din cadrul Centrului pentru Persoane Vârstnice din municipiul Alba Iulia. La final, părintele Constantin Petruș, slujitor al acestui așezământ, a fost hirotesit într-un *iconom-stavrofor*.

Vineri, 8 martie ❖ La Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia, s-a întâlnit cu elevii claselor ciclului primar, cărora le-a adresat cuvinte duhovnicești.

Duminică, 10 martie ❖ A săvârșit Sfânta Liturghie în parohia Aiudul de Sus, protopopiatul Aiud, după care a oficiat slujba de binecuvântare a noii capele mortuare. La final, a hirotesit într-un *iconom-stavrofor* pe părintele paroh Bazil-Călin Popa, iar binefăcătorilor sfântului locaș de închinare le-a oferit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 11 martie ❖ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a oficiat slujba Pavcerniței mari cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul și a adresat o meditație elevilor seminariști și studenților teologi, în cadrul programului liturgic al *Săptămânii duhovnicești*.

Miercuri, 13 martie ❖ În Catedrala arhiepiscopală din Alba Iulia, a oficiat Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite.

Joi, 14 martie ❖ A săvârșit slujba Pavcerniței mari cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul, în Catedrala arhiepiscopală.

Vineri, 15 martie ❖ A oficiat Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite în parohia „Pogorârea Duhului Sfânt” – *Platoul Romanilor* din Alba Iulia, în cadrul căreia l-a hirotonit diacon pe tânărul Ioan Mera.

Sâmbătă, 16 martie ❖ În parohia Delenii, protopopiatul Târnăveni, a oficiat Taina Sfântului Botez pentru pruncul Emanuel, fiul părintelui paroh Silviu Jimborean.

Duminică, 17 martie ❖ În biserica „Buna Vestire” – Catedrala mică din municipiul Târgu-Mureș, a celebrat Dumnezeiasca Liturghie, în cadrul căreia pe diaconul Ioan Mera l-a hirotonit preot pe seama parohiei Lunca, protopopiatul Reghin. La finalul slujbei, a oferit doamnei Ionela Morușan, interpretă de muzică populară, Ordinul *Credință și Unire*, pentru promovarea culturii tradiționale românești.

Luni, 18 martie ❖ La Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Târgu-Mureș, a participat la programul „Donează sânge, salvează vieți”, în cadrul căruia 90 de preoți din cuprinsul județului Mureș au donat sânge. De asemenea, a efectuat o vizită pastorală la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș.

Marti, 19 martie ❖ A oficiat Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite, în biserica „Învierea Domnului” din municipiul Sebeș.

Miercuri, 20 martie ❖ La Centrul eparhial, a primit vizita domnului general de brigadă Gheorghe Nucu Marin, Secretar de Stat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Joi, 21 martie ❖ În Sala „Sfântul Ierotei” din incinta Centrului eparhial, a prezidat examenul de capacitate preotească, sesiunea de primăvară, precum și examenul pentru ocuparea posturilor de preot paroh la parohiile Sebeș IV, Sebeș „Mihail Kogălniceanu” Sector 2 și Reghin „Sfinții Martiri Brâncoveni”.

Vineri, 22 martie ❖ A săvârșit Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite, în Catedrala *Reîntregirii*.

Duminică, 24 martie ❖ La Catedrala arhiepiscopală din Alba Iulia, a celebrat Dumnezeiasca Liturghie, în cadrul căreia l-a hirotonit diacon pe tânărul Ioan Nistor.

Luni, 25 martie ❖ De hram, a oficiat Dumnezeiasca Liturghie la Mănăstirea „Buna Vestire” de la Pătrângenii, protopopiatul Alba Iulia. În cadrul slujbei, l-a hirotonit diacon pe tânărul Ovidiu Capătă, iar pe diaconul Ioan Nistor l-a hirotonit preot pe seama parohiei Straja, protopopiatul Alba Iulia.

Marti, 26 martie ❖ La Centrul de Transfuzie Sanguină Alba, a participat la programul „Donează sânge, salvează vieți”, în cadrul căruia 60 de preoți din cuprinsul județului Alba au donat sânge.

Miercuri, 27 martie ❖ A săvârșit Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite la Mănăstirea „Hristos Pantocrator” din municipiul Alba Iulia. La final, maicii Veronica Crișan, stăreța acestui așezământ monahal, i-a acordat rangul de *stavroforă*.

Vineri, 29 martie ❖ A oficiat Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite, în Catedrala *Reîntregirii*.

Sâmbătă, 30 martie ❖ În Aula mare „Dumitru Stăniloae” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, a participat la Simpozionul Național de Martirologie, ediția a VI-a, desfășurat sub genericul „Elitele intelectuale în fața opresiunii comuniste”, adresând cuvântul de deschidere.

Duminică, 31 martie ❖ De hram, a liturghisit la Schitul „Înălțarea Sfintei Cruci” din municipiul Aiud, iar la momentul rânduit, pe diaconul Ovidiu Capătă l-a hirotonit preot pe seama parohiei Mădăraș, protopopiatul Târgu-Mureș.

A consemnat
Eugen Bărbăian
Secretar eparhial

●● Evenimente

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Irineu a slujit în parohia Balomir, protopopiatul Sebeș

În ziua de 7 aprilie, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a liturghisit, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, în biserica parohiei Balomir, din protopopiatul Sebeș. Aici păstorește cu multă râvnă apostolică preotul Nicolae Dan. După Sfânta Liturghie,

a avut loc slujba de binecuvântare a capelei mortuare.

Numele localității este atestat pentru prima dată în anul 1479 cu denumirea de *Balamer*. Descoperirile arheologice au scos la suprafață vestigii de artă ceramică și urme de așezări omenești,

începând cu Epoca Pietrei și continuând cu celelalte perioade istorice. Biserica parohială actuală a fost construită între anii 1805-1848, de către enoriași.

Adresându-se celor prezenți, Ierarhul nostru a spus: „Domnul ne cheamă să ne ostenim și să urcăm împreună cu El spre capătul de sus al scării, unde vom contempla frumusețea dumnezeiască și vom gusta dulceața vieții eterne”. La finalul slujbei, preotul paroh a fost hirotesit într-un *iconom*, iar binefăcătorii sfântului locaș au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Pr. Petrișor Muntean

Arhipăstorul Alba Iuliei a oficiat Sfânta Liturghie în parohia „Sfântul Nicolae” din municipiul Reghin

În data de 14 aprilie, Înaltpreasfințitul Irineu a slujit în parohia „Sfântul Nicolae” din municipiul Reghin. Păstorul sufletească acestei comunități este părintele Vasile-Cătălin Chiorean. La finalul slujbei, Ierarhul nostru a acordat Ordinul *Donum Sacrum Unitatis* doamnei Maria Precup, primarul municipiului Reghin, și domnului Mircea Oltean.

Parohia din cartierul Făgărașului este mai nouă, fiind înființată la data de 1 iunie 2002. Biserica este din cărămidă, în formă de cruce latină, cu o turlă centrală pe naos și o turlă clopotniță pe pronaos. Pictura locașului de închinare este realizată în tehnica *fresco*, în stil neo-bizantin, iar slujba de târnosire a avut loc în anul 2006.

În cuvântul de învățătură, Arhipăstorul nostru a zis: „Sfântul Cuvios Paisie Aghioritul afirmă: «Otravă gustăm când stăm departe de dulce-

le Iisus». Așa a gustat Sfânta Maria Egipteanca, când se complăcea în patimi înrobitoare, dar sufletul ei s-a îndulcit când, prin pocăință, a intrat în comuniune iubitoare cu Mirele Hristos”.

Pr. Petrișor Muntean

Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a liturghisit în biserica „Înălțarea Domnului” – Catedrala mare din municipiul Târgu-Mureș

În Duminica Floriilor, Chiriarihul nostru a celebrat Sfânta Liturghie în biserica „Înălțarea Domnului” – Catedrala mare din municipiul Târgu-Mureș. Parohiile care aparțin de acest monumental locaș de rugăciune sunt păsto-

rite de către părintele protopop Olimpiu Zăhan și părinții Silviu Negruțiu și Petru Șerban.

„Floriile”, termenul popular al sărbătorii, amintește de o veche serbare romană de la începutul primăverii, „Floralia”. În mitologia romană,

Flora era zeița florilor, dar și a rodirii cerealelor, pomilor fructiferi și plantelor din grădini. În creștinism, această sărbătoare simbolizează nu numai renașterea anuală a vegetației, ci anticipează și învierea.

Despre acest lucru vorbește și Sfântul Apostol Pavel când face analogia cu bobul de grâu (cf. I Cor. 15, 42-44). În slujba *Prohodul Domnului* se arată sugestiv: „Bob cu două firi: / Dătătorul de viață, astăzi, / În adânc pământ, cu lacrimi se seamănă; / Răsărind El iar, lumea va bucura”, căci în Hristos toți vor învia.

Pr. Petrișor Muntean

REDACȚIA „CREDINȚA STRĂBUNĂ”

Președinte: Înaltpreasfințitul Părinte IRINEU, Arhiepiscop al Alba Iuliei;
Redactor șef: Pr. Oliviu Botoi;
Redactori: Pr. Nicolae Aloman; Andrei Motora;
Colaboratori: Pr. Petrișor Muntean, Arhid. Rafael Orzeiu, Pr. Ioșif Zoica;

ISSN 1222-2313

Abonamentele se fac la orice Oficiu Poștal din țară sau direct prin mandat poștal pe adresa: ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ALBA IULIA, str. Mihai Viteazul, nr. 16, specificând pe verso: abonament „CREDINȚA STRĂBUNĂ” pe 2019 și adresa completă sau prin e-mail: editurareintregirea@gmail.com
Prețul unui abonament pe un an este de 20 lei + taxe postale în valoare de 4 lei.

Tiparul executat la
TIPOGRAFIA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
ALBA IULIA
Concepție grafică și tehnoredactare
Pr. Nicolae Aloman